

8°
INDO-CHINOIS

2012

HỘI - THÁNH

I. — ĐẶC-SẮC CỦA HỘI-THÁNH.

II. — MÃY TÊN CỦA HỘI-THÁNH.

III. — LƯỢC-SỬ HỘI-THÁNH.

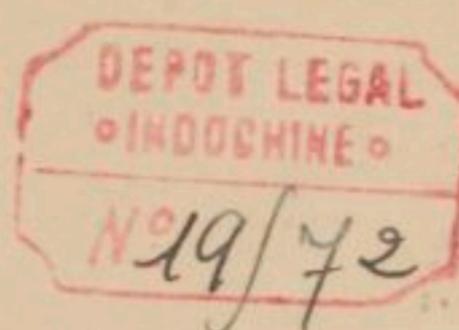
Bà Homera Homer-Dixon
1, Phố Nguyễn-Trãi
Hà-nội—Tonkin

15 xu

2012

1898
1898

HỘI - THÁNH

I. — ĐẶC-SẮC CỦA HỘI-THÁNH.

II. — MÃY TÊN CỦA HỘI-THÁNH.

III. — LƯỢC-SỬ HỘI-THÁNH.

BÀ HOMERA HOMER-DIXON

1, Phố Nguyễn-Trãi

Hà-nội – Tonkin

8° Indoch.
2012

НИАНТ - ЙӨН

Л - ĐẠC-SẮC CỦA HỘI-NHÂN

НИАНТ-ЙОН CỦA HỘI-NHÂN — Н

НИАНТ-ЙОН УС-ДОЧ-ЛЯ — Н

МОЗА-ДАМОН АН-ДОН АН

ІІ-Т-ДАУНІ ВІІ - І

АІІ-ДІІ - ІІІ-ДІІ

HỘI-THÁNH

..... « HỘI-THÁNH LÀ MỘT SỐ NGƯỜI ĐÔNG-ĐÚC VÔ-CÙNG
TRONG MUÔN DÂN, MUÔN ĐỜI, VÌ NHỜ CHÚA CỨU-
RỒI VÀ GỌI RA KHỎI SỰ Ô-UẾ TRONG THẾ-GIAN, NÊN
ĐƯỢC “DỤNG NÊN” MỚI TRONG ĐỨC CHÚA JÉSUS ».

Trích của ông mục-sư Pruell.

1. Nhà thiêng-liêng rất ưa thay !
Nước Chúa ban giữa nhơn gian ;
Rất cảm-thương Giáo-hội chung cả thảy,
Bởi huyết chảy trên thập-tự.
2. Lòng tôi thân-ái thánh dân,
Hỡi Chúa giương cánh tay cao ;
Cứ phủ-bao lấy đường người của mắt,
Ánh mắt sáng soi mọi người.
3. Cầu thay cho các thánh dân,
Cảm cảnh châu nhỏ tuôn rơi ;
Quyết nhứt sinh giữ tình trung-tín mãi,
Ngõ thánh-giáo mau thanh-vượng.
4. Nguyễn giao-thông với thánh dân,
Hơn cả vui-thú hư-không ;
Chỉ nhưng trong nhóm cùng nhau mỗi bùa,
Sẽ hát nữa, khen-ngợi Ngài.

Thơ Thánh số 158.

HỘI-THÁNH I.

I. — Đặc-Sắc của Hội-Thánh

Các câu gốc : Công 20 : 28. I Côr. 3 : 11. Eph. 2 : 22

1. **Hai chữ « Hội-Thánh » ở trong Tân-Ước, thứ nhất dùng về các hội những tín-đồ của Đức Chúa Jésus-Christ. (Mat. 16 : 18 ; Sứ-đồ 20 : 28, 2 : 47, Eph. 5 : 24, 25, Côl. 1 : 18, 24).** Thứ hai dùng về những hội tín-đồ Chúa ở các nơi như là Hội-Thánh của người Tê-sa-lô-ni-ca (I Tês. 1 : 1). Thứ ba dùng về một hội riêng trong một nơi của thành-phố hay họp lai luôn đê dự Tiệc-thánh, thờ-phượng Chúa, và dạy-dỗ lẫn nhau về đạo Chúa, như hội ở Rô-ma đã họp lại tại nhà ở của Bê-rit-sin và ông Aquila. (Rôm. 16 : 5). (Trích trong « Thánh-Giáo Biện-Nghi»).
2. **Hội-Thánh đã ở trong ý-tưởng và sự quyết-định của Đức Chúa Trời từ trước buổi sáng-thế.** — Đức Chúa Jésus là Nhà Kiến-Trúc của Hội-Thánh ; Ngài đã vẽ kiều của Hội-Thánh trước khi Ngài dựng nền trời đất.
 - Ngài chọn chúng ta trước buổi sáng-thế. Eph. 1 : 4.
 - Ngài chọn trước vì có Ngài biết trước ai sẽ có lòng tin theo Ngài.Rôm 8 : 29, 30. I Phi. 1 : 2. Công 15 : 18.
 - Vậy theo các câu này, Hội-Thánh không phải là một điều mới đâu ! Trái lại Hội-Thánh là một ý-nguyễn của Đức Chúa-Trời, đã ẩn trong lòng Ngài, từ trước vô-cùng. Eph. 3 : 11 « Giấu kín trong lòng Ngài » Eph. 3 : 9.
3. **Hội-Thánh không được tò trong đời Cựu-Ước.** Rôm. 16 : 25, 26. Eph. 3 : 5-9. — « Lễ mầu-nhiệm » là Đức Chúa Trời sẽ lập lên cho Mình một « nhà ở », một « thân-thế » ; (bằng cả hai hạng người : người Giu-đa và người ngoại quõc), là một số người được cứu khỏi tội-lỗi, và nên thánh bởi việc lạ-lùng của Đức Chúa Thánh-Linh. Trong « các đời khác », « Hội-Thánh » chưa từng phát-lộ »;

« Hội-Thánh là lẽ mầu-nhiệm từ đời thương-cồ đã giấu-kín trong Đức Chúa-Trời... » Hãy suy-nghĩ về đại-ý này trong Côl. 1: 25-27, Eph. 3: 5, 9.

4. Đức Chúa Jésus là cái nền của Hội-Thánh.
I Côr. 3: 11. — Cái nền nhà thì ở đâu? — Ở trên hay ở dưới? Cái nền nhà phải ở dưới, thấp hơn hết.

— Đức Chúa Trời đã lập cái nền này trong ý-dịnh của Ngài từ trước vô-cùng. Đức Chúa Jésus biết rằng: ... nếu Ngài dựng nên thế-gian, và cho người ta tự-do, người ta sẽ phạm tội. Nếu phạm tội thì phải bị hình phạt. Muốn cứu loài người, chỉ có một phương-pháp, tức là sự chết của chính Minh Ngài. Vậy, Ngài có thể dừng lại MÀ KHÔNG DỰNG NÊN THẾ-GIAN! Sao Ngài cứ dựng nên chúng ta??? Vì cớ Ngài MUỐN CÓ MỘT SỐ NGƯỜI RẤT LẠ-LÙNG, kết bạn thân-thiết với Ngài, vào rất sâu trong các ý-tưởng của Ngài (Thi. 25: 14)! VÌ CÓ NGÀI BIẾT TRƯỚC về ta (I Phi. 1: 2, Rôm. 8: 29, 30, Công 15: 18) NGÀI HISINH TỪ BUỒI SÁNG-THẾ. (Khải. 13: 8).

— Vậy, cái nền của Hội-Thánh được lập trong ý-dịnh của Đức Chúa Trời bởi lòng yêu-thương lạ-lùng của Ngài, trước khi Ngài tạo thành quả đất này!

5. Hội-Thánh mới được tỏ ra trong đời Tân-Uớc. — Lần đầu có chữ « Hội-Thánh » chép là Ma-thi-ơ 16: 18 Chắc rằng lúc đó là lần thứ nhứt hai chữ ấy đã từ môi-miệng người ta nói ra!

— Các đời các kiếp không được biết về Hội-Thánh cho đến khi Đức Chúa Jésus chết, sống lại, lên trên trời, và ban Đức Thánh-Linh xuống. Eph. 3: 3, 4, 5, 9, 10; Côl. 1: 26; Rôm. 16: 25, 26.

— « Ngày sinh nhật » của Hội-Thánh là ngày lê Ngũ-tuần, khi Đức Chúa Thánh-Linh xuống trên một trăm hai mươi mòn-đồ, đang nhóm-hop mà cầu-nguyên, tại thành-phố Giê-ru-sa-lem. Công 1: 14, 15, và 2: 1-4.

- 6. Đức Chúa Jésus là cái Nền và Đá Góc Nhà của Hội-Thánh.** I Côr. 3: 11. — Trong Ma-thi-ơ 16: 18, Chúa phán: « Trên đá này, ta sẽ lập lên Hội-Thánh ta ». Đá ấy là gì? Đá ấy là sự xưng Đức Chúa Jésus là Con Một của Đức Chúa Trời, như Phi-e-rô vừa mới nói. (Hãy xem Mat. 16: 13-20. Ngài cấm các môn-đồ không được nói nhiều về Ngài lúc đó, vì cớ Ngài chưa chết). Hãy xem Ê-sai 28: 16, I Phi. 2: 6, 7, Mat. 21: 42, Mác. 12: 10. Lu-ca 20: 17, 18. Êph. 2: 20, vân vân.
- 7. Hội-Thánh bởi Đức Chúa Trời được đứng vững-bền.** II Côr. 1: 21, I Côr. 3: 9, Công 20: 32, vân vân. — « Nhờ quyền-phép của Đức Chúa Trời giữ... » thì Hội-Thánh mới đứng lên được. I Phi 1: 5.
- Các hội khác trong thế-gian vẫn tìm người nào có thế-lực để bảo-hộ mình, và tìm-kiếm người giàu-có, để nhờ giúp-dỗ. Trái lại khi Đức Chúa Jésus lập lên Hội-Thánh, Ngài chọn người yếu đuối thấp-hèn, nghèo-nàn, ngu-dốt; phần nhiều môn-đồ của Ngài không có học ! (Công 4: 13, vân vân).
- Đức Chúa Jésus chẳng bao giờ chạy đến cùng các vua, hoặc các quan mà xin họ biên tên vào sổ và đứng đầu trong Hội của Ngài !
- **HỘI-THÁNH CHẮNG BAO GIỜ CÓ THẾ-LỰC**, hoặc nhờ **NGÂN-PHỦ CỦA THẾ-GIAN MÀ ĐỨNG VỮNG**.
 - Chỉ có Đức Chúa Trời bảo-hộ; chỉ quyền-phép của Ngài gìn-giữ; chỉ sự yêu-thương của Ngài soạn đủ đồ dùng hàng ngày cho Hội-Thánh.
- 8. Hội-Thánh thật kín-nhiệm, và thế-gian không hiểu lê mầu-nhiệm này.** — **HỘI-THÁNH KHÔNG THUỘC VỀ THẾ-GIAN**, VẬY KHÔNG CẦN NHỚ-CẬY THẾ-GIAN VIỆC GÌ CẢ. Giăng 15: 18-21, và 17: 14-18, I Giăng 3: 1, và 4: 6, 5. Giăng 1: 5.
- Vậy thế-gian ghen-ghét và không hiểu Hội-Thánh được.

9. Hội-Thánh được « ở trong » Đức Chúa Trời. — I Tés. 1 : 1, II Tés. 1 : 1. I Ti. 3 : 15. Hội-Thánh không phải như các hội của thế-gian, vì Hội-Thánh có Đức Chúa Trời bao-bọc, che-phủ, trải mình chung-quanh mà gìn-giữ cho.

- Đức Chúa Trời như cái phong bì và Hội-Thánh như cái thơ ở trong phong-bì ấy.
- Đức Chúa Trời như một bức tường bằng lửa, vinh-hiền rực-rỡ, vây chung-quanh Hội-Thánh. Xach. 2 : 5.
- Đức Chúa Trời là « lũy » và « bờ rào » rào chung-quanh Hội-Thánh. Thi. 18 : 2, và 27 : 1, vân vân.
- Hội-Thánh ở trong Ngài như con ngươi của mắt Ngài. Thi. 17 : 8 và Xac. 2 : 8, Phục 32 : 10.

10. Hội-Thánh rất quý cho Đức Chúa Trời. — Ngài đã mua Hội-Thánh bằng huyết của Ngài. Công. 20 : 28, I Phie. 1 : 18-21.

- Trước kia chúng ta đã làm tội-mọi cho ma-quỉ và tội-lỗi. Giăng 8 : 32-34 và Rôm. 6 : 16-18.
- Nhưng Đức Chúa Jésus đã đền tội của chúng ta bởi mạng sống của Ngài, và chuộc lại chúng ta. 1 : 13, 14.
- Vậy Hội-Thánh thuộc về Chúa vì hai cớ :
 - 1) vì cớ Ngài đã dựng nên loài người chúng ta.
 - 2) vì cớ Ngài đã mua lại chúng ta, khi chúng ta đã tự bán mình cho ma-quỉ. È-sai 52 : 3.

11. Ba Ngôi hiệp làm một Đức Chúa Trời đã lập nên và gìn-giữ Hội-Thánh. —

Đức Chúa Cha. Giăng 15 : 1-8.

Đức Chúa Con. Eph. 5 : 29.

Đức Chúa Thánh-Linh. Eph. 2 : 22, vân vân.

12. Đức Chúa Jésus đứng đầu trong Hội-Thánh. — Ngài là Trung-Tâm-Điểm của Hội-Thánh và là Căn-nguyên của Hội ấy.

Theo các thi-dụ thì :

Đức Chúa Jésus là cái Nền, hoặc Đá Góc Nhà, và Hội-Thánh là cái nhà. Eph. 2 : 19-22, vân vân.

Đức Chúa Jésus là Ông Giám-mục của Hội-Thánh.
I Phi. 2 : 24.

Đức Chúa Jésus là Đấng Chăn Chiên, và Hội-Thánh là bầy chiên của Ngài. I Phi 2 : 24. Công 20 : 28
I Phi 5 : 2-4.

Đức Chúa Jésus là Gốc Nho và Hội-Thánh là cành nho. Giăng 15 : 1-8.

Đức Chúa Jésus là Thợ Nề và Hội-Thánh là cái nhà.
I Phi 2 : 5. I Cor. 3 : 9.

Đức Chúa Jésus là Đầu và Hội-Thánh là thân-thề. Eph. 5 : 23-30 và 4 : 12-16. I Côr. 12-27.

Đức Chúa Jésus là Cha và Hội-Thánh là con-cái. Hêb. 2 : 13, vân vân.

Đức Chúa Jésus là Anh và Hội-Thánh là em. Rôm. 8 : 29. Hêb. 2 : 11, 12, 17.

Đức Chúa Jésus như là chồng và Hội-Thánh như là vợ. Eph. 5 : 24.

(Chúa đã dùng các thí-dụ này để cắt nghĩa về Ngài đối với Hội Thánh là thề nào. Nhưng thí-dụ nào cũng kém hơn sự yêu-thương của Ngài và không được như thật).

Đức Chúa Jésus cai-trị Hội-Thánh. Khải 1 : 12, 13-20
và 2 : 1 đến 3 : 22. Côl. 2 : 10

13. **Hội-Thánh phải thánh khiết.** — Nếu « Hội-Thánh » không « thánh », không phải là Hội-Thánh nữa !

Như có chép trong II Cor. 11 : 2, Phao-lô muốn Hội-Thánh như người nữ-đồng-trinh.

Đức Chúa Jésus muốn được làm Hội-Thánh tinh-sạch,
đầy vinh-hiễn,
không vết, không nhăn,
không gì giỗng như vậy,
nhưng thánh-sạch,
không chổ trách được
Eph. 5 : 26, 27

— Thi-thiên nói tiên-trí về Hội-Thánh trang-sức vàng,
nhan-sắc,
rất vinh-hiễn. Thi 45 : 9-14.

— Hãy xem II Phi 4 : 14. Khải 19 : 8, I Phi 1 : 15, 16. Giu-đe 24.

— Hội-Thánh được nên thánh thê nào ? — (1) Bởi huyết của Đức Chúa Jésus, (I Giăng 1 : 7) và bởi lời Kinh-Thánh, (Eph. 5 : 26). Chúng ta nhận sự nên thánh bởi Đức Chúa Thánh-Linh, vì chính Ngài hay lấy huyết của Đức Chúa Jésus mà xóa tội, và lời Kinh-Thánh mà đoán-xét, bồ-súc, hoặc yên-ủi cho Hội-Thánh. (È xê-chi-ên 16 : 1-4 nói thật về dân Y-sơ-ra-ên, nhưng cũng có ý tiên-tri về Hội-Thánh được thành ra cực đẹp bởi công-việc của Đức Chúa Trời).

14. Hội-Thánh phải hiệp làm một. — Hãy suy-nghĩ về lời cầu-nguyện của Chúa. Giăng 17 : 11, 20-26.

— Hãy đọc lời khuyên của sứ-đồ Phao-lô trong I Côr. 1:10, và Rôm. 5 : 15. Eph. 4 : 2-6, 13. 16, Côn. 3 : 15, I Cor. 10 : 17,-12 : 12-27. Côn. 2 : 9, v. v.

— « TÔI TIN CÓ HỘI-THÁNH CHUNG KHẮP CẢ ». Chúng ta phải hết sức tránh khỏi sự không hiệp làm một : Rôm. 14 : 19, Phil. 2 : 1-4, và 4 : 1-2, I Tês 4 : 9, I Phi. 1 ; 22, Giu 19-21.

— Nếu các chi-thê người ta đánh nhau, thì người ta sẽ làm việc thê nào ? Vậy nếu Hội-Thánh không hiệp làm một, thì công-việc Chúa sẽ ra sao ?

— Nếu các viên gạch trong nhà không dính với nhau, thì nhà ấy có đứng vững được không ? (I Phi 4 : 8, 9). Sự yêu-thương là « xi-măng » ; các viên gạch là chúng ta. I Phi 2 : 5. I Giăng 2 : 9-11, và 3 : 10-18 và 4 : 7-12, 20, 21, và 5 : 2, 1. v. v.)

Hãy xem Giăng 10 : 16, và 17 : 11, 20- 3. Sal. 3 : 26-28. Eph. 1 : 10, và 2 : 14-20, và 3 : 6, 15.

Nếu Hội-Thánh chia làm phe-đảng, chức-viên kiêu-ngạo, khoe-khoang và bỗn-hội ngu về sự hiếu Kinh-Thánh, thì Hội ấy sẽ bị hủy-diệt.

15. Ai thuộc về Hội-Thánh ? — Muốn thuộc về Hội-Thánh thì phải :

- 1) Tin theo Đức Chúa Jésus, Giăng 3 : 16, Công 4 : 4 và 5 : 14 và 9 : 32. Tin theo Chúa tức là bỏ tội-lỗi, trở về cùng Ngài, và tin-cậy Ngài hết sức hết lòng, chờ cậy mình nữa. Công 11 : 21.
- 2) Nhóm họp luôn luôn. Sự nhóm họp luôn luôn là bồn-phận của hết cả mọi tín-đồ. Công 2 : 42-47, vân vân. Giu-de 20-21. Bồn-phận càng thêm quan-hệ hiện nay, vì chúng ta gần tới cuối-cùng thời-kỳ này, thật có « rạng đông » của ngày Đức Chúa Jésus, như chép trong thơ Hê-bơ-ro 10 : 25.
- 3) Dùng dây hòa-bình mà gìn-giữ sự hiệp làm một trong Đức Thánh-Linh. Eph. 43.
 — Xin trích câu này từ « Thánh-Giáo Biện-Nghị » :
 « Điều-lệ vào Hội-Thánh cốt nhất là sự nhận Đức Chúa Jésus-Christ chính là Đấng cứu mình, và làm chứng về Ngài trước mặt thiên-hạ. (Sứ-đồ 2 : 31, 41, 47).
 Những thề-lệ vào Hội-Thánh của riêng một hội nào, thì hội ấy chỉ định. Phần nhiều hội chỉ nhận những người đã làm chứng cách xứng-đáng rằng mình đã thật bỏ tội-lỗi, đã nhận Đấng Christ là Đấng cứu mình, và đã dâng đời mình cho Ngài. Có hội thi bắt ký một tờ kẽ nhiều thề-lệ để chứng sự tin của mình. Chỉ trừ có hội « Anh em » còn phần nhiều hội bắt phải chịu phép báp-têm: bằng nước để nhập vào Hội-Thánh.
 — Xin thưa rằng các phe đảng trong Hội-Thánh có tự-do mà theo ánh sáng của Đức Chúa Thánh Linh dù không hiệp ý của chúng ta (Gal. 5 : 1 ; 13).

16. Mọi người nhập vào Hội-Thánh đều có chức-vụ mà giúp đỡ nhau. — Eph 4 : 16 I Cor. 12 : 27 Rom, 12 : 3-8. Gal, 6 : 1,2,

Chúng ta không nên để hết mọi việc cho ông mục-sư và thầy giảng, Tín-đồ nào cũng có Đức Thánh-Linh (Gal. 4 : 6, Giăng 1 ; 12); vậy có sự ban cho của Ngài, đến nỗi mỗi một tín-đồ có thể bồi-sức cho thân-thề Chúa, hãy xem lại I Côr, 12 : 7, I Phi. 4 : 10.

Nếu thật yêu-thương nhau (như một nhà, như một thân-thân) thì sẽ giúp nhau về phần vật-chất (Giăng 3:16. 18. II Cor. 8; 3,4), và về phần thiêng-liêng nữa (Gal. 6; 12. vân vân.)

Sức-lực của Hội-Thánh là bao nhiêu người hầu việc Chúa cách nhưng không. Hội-Thánh nào đẽ hết cả sự làm chứng, sự giải-nghĩa Kinh-Thánh, và sự giúp việc Chúa cho các chức-viên, thi dần dần sẽ trở nên rất yếu-đuối, mất phúc và về sau sẽ thò-lạy các chức-viên hơn Đức Chúa Jésus và chuộng lời của họ bằng hoặc hơn lời của Đức Chúa Trời. Hãy xem điều này trong lịch-sử Hội-Thánh. Hãy coi chứng « Ecclésiastisme », là thuốc mê của linh-hồn có thể làm hại cả Hội-Thánh. (Giê 17: 5, 6. È-sai 2: 22, và 30: 1, 2. Thi 136: 3, 4. và 118: 8, 9, và 62: 9 vân vân.).

Sức-lực của Hội-Thánh đầu tiên là MỌI NGƯỜI TÍN-ĐỒ ĐỀU HẦU VIỆC CHÚA VÀ GIẢNG CÁC TIN-LÀNH. « Chế-độ phàm-trật » là thuốc độc trong bất cứ Hội-Thánh nào.

17. Ai thuộc về Hội-Thánh thì có sự giao-thông cùng Đức Chúa Trời và các tín-đồ. — I Giăng 1:3, 7. Giăng 17: 23 ; I Cor 1: 9 ; Công 2: 42; II Cor. 8: 4 ; Eph. 4: 16. Sự giao-thông này là một điều huyền-bí mà thế-gian không thể hiểu được. Sự giao-thông là vì hết thảy chúng ta chỉ có một Thần trong cả. Chúng ta hiệp làm một thân-thân cùng các người thánh hiện nay còn ở trên đất hay đã qua đời mà lên nước thiên-dàng rồi. « TÔI TIN... CÓ SỰ GIAO-THÔNG CỦA CÁC NGƯỜI THÁNH ».

18. Bắt đầu thời-kỳ này các sứ-đồ có chức-vụ lập nên Hội-Thánh. — Công 16: 4, 5 ; II Cor. 12: 12.

Đức Thánh-Linh đã soi-dẫn cho các sứ-đồ làm hai điều :

1) làm các phép lạ. Công 2: 43 ; và 4: 33 ; và 5: 15 ; và 6: 8 ; và 9: 39-41 ; và 20: 7-12, v.v. II Cor. 12: 12, v.v.

2) lập các phong-lễ. Công 6: 1-7 ; 15: 1-33, v. v.

Các sứ-đồ khác thường (II Cor 12: 12) và đứng « thứ nhất trong Hội-Thánh ». I Cor. 12: 28 ; Eph. 4: 11.

Theo một thí-dụ, các sứ-dồ là cái nền, Đức Chúa Jésus là « Đá Góc Nhà », và Hội-Thánh là cái nhà. I Cor. 12: 28. Eph. 2: 20.

Theo một thí-dụ nữa, các sứ-dồ là thợ nề, và Hội-Thánh là nhà. I Cor. 3: 9, 10. II Cor. 6: 1. I Cor. 9: 1, 2. Thời-kỳ các sứ-dồ đã qua rồi, không cần đến những người có hai chức-vụ ấy nữa. I Cor. 4: 9. Chúng ta không cần các phép lạ nữa, vì chúng ta đã có Kinh-Thánh trọn-vẹn, mà làm đức-tin chúng ta vững-bền (Đời các sứ-dồ qua rồi, thời-kỳ các phép lạ cũng qua rồi, bây giờ ta phải bước ra bởi đức-tin, II Cor 5: 7.) Công-hiệu của các sứ-dồ là như trong II Cor. 6: 1-10; I Cor. 4: 6-13. II Cor. 10: 1-11, và 11: 5, 6, 22, 33, và 12; 11, 12; Eph. 3: 13.

19. Hội-Thánh được cai-trị(1) bởi Đức Chúa Jésus.— như khúc 12, (2) Bởi các tín-dồ. Vậy hãy xem — Các tín-dồ cai-trị Hội-Thánh,

- 1) Các sứ-dồ đã cai-trị và lập phong-lệ, (như khúc 18).
Mat. 16: 19; Giăng 20: 23. Công 1: 15, 23-26, và 5: 1-11, I Cor 7: 17 và 11: 2, 33, 34. Gal. 2: 9, v. v. Eph. 4: 11. II Cor. 13: 10.
- 2) Hội-đồng. Công 6: 2-6; và 15: 1-21; và 16: 4, 5; và 13: 1, 2. (Gal. 2: 1-14).
- 3) Lập chức giám mục. I Tim. 3: 1-7. Giăng 21: 15-17. Tit. 1: 7-9.
- 4) Lập chức mục-sư. Eph. 4: 11. Công 20; 28. Phie. 5; 2-4. Hêb. 13; 17.
- 5) Lập chức thầy phó-tế. Công 6: 2-6, và 21: 8.
- 6) Lập chấp-sự. (nam và nữ). Rom. 16: 1. Công 14: 23. I Tim. 5: 17, 22. Tit. 1: 5, 6. Gia-cơ 5: 14, 15. I Phie. 5: 1-4. Công 20: 17, 28, và 21: 9.
- 7) Lập chức thầy giảng. Eph. 4: 11. I Cor. 12: 28. Công 21: 8. Thầy giáo I Cor. 12: 29. Eph. 4: 11 (II Tim 4: 5).
- 8) Các người tín-dồ cũng có quyền. I Cor. 16: 3-6. Eph. 4: 16. Rom. 12: 3-5. I Cor. 12: 21-26. Công 6: 2-6. Mat. 18: 15-20. Giu. 22, 23.

20. Cách cai-trị Hội-Thánh. — Có ba chế-độ cai-trị Hội-Thánh :

- 1º Chế-độ giám-mục, tức là các giám-mục cầm-quyền cai-trị.
- 2º Chế-độ trưởng-lão, tức là các trưởng-lão cầm-quyền cai-trị.
- 3º Chế-độ đại-nghị, tức là các giáo-hữu cầm-quyền cai-trị.

Trong Tân-Ước không có chế-độ cai-trị Hội-Thánh nào là nghiêm-khắc quá. Dẫu có nói đến chế-độ giám-mục và trưởng-lão cai-trị (Sứ-đồ 20: 17, 28; Tít. 1: 5), song cũng có chỗ bày tỏ rằng sự cai-trị Hội-Thánh theo chế-độ đại-nghị, đã trỗi hơn hai chế-độ kia. Ta có thể nhắc đến ba đều như dưới :

- 1º Mỗi chi-hội có quyền sửa-trị và dứt phép thông-công giáo-hữu trong chi-hội đó (Mat. 18: 17; I Cor. 5: 1-5; II Tês. 3: 6).
- 2º Mỗi chi-hội bầu-cử các chức-viên của mình (Sứ-đồ 1: 26; 6: 1-6).
- 3º Mỗi chi-hội có quyền chỉ-định những vấn-đề mà Kinh-Thánh chưa chỉ-định (I Côr. 11: 34). (Trích theo Rev. George P. Pardington).

21. Sự sửa-phạt trong Hội-Thánh là việc của Đức Thánh-Linh. Xem Công 5: 11. — Hãy xem Khải 1: 10-20. Lần cuối-cùng của Đức Chúa Jésus hiện ra trong lịch-sử Kinh-Thánh, thì Ngài đứng chính giữa bảy Hội-Thánh, (số bảy chỉ về sự trọn-vẹn, tức là hết cả Hội-Thánh). Ngài đứng chính giữa Hội-Thánh để làm gì? Để khuyên-dạy và sửa-trị. Hãy đọc chăm-chỉ bảy cái thơ của Ngài gửi cho « Hội-Thánh Bảy Mặt » trong Khải 2: và 3: và chú-ý về sự sửa-phạt như có chép trong 2: 4, 5, 14-16, 20-23, và 3: 1-3, 15-19.

22. Tại sao có sự sửa-phạt trong Hội-Thánh ? — Vì có Đức Chúa Jésus yêu-thương Hội-Thánh, muốn Hội ấy nên thánh, vinh-hiền, không chỗ trách được. Nên thuộc lòng Khải 3: 19. Hãy xem Ephê. 5: 26, 27, Heb 12: 5-11.

Trong lịch-sử Hội-Thánh, nếu ta thấy một hội không bị sửa-phạt, mà vẫn sung-sướng, giàu-có, và không bị bắt-bớ, ta sẽ thấy hội ấy mất sự sốt-sắng, trở nên yếu-đuối, và chẳng bao lâu sẽ hoặc (1) bị bắt-bớ cho đến trở nên thánh-khiết, hoặc (2) trở nên một hội của thế-gian, mất gần hết cả sự thiêng-liêng. (Hãy xem lịch-sử Hội-Thánh). Sự sửa-phạt là cách giữ sự thánh-khiết trong Hội-Thánh, nếu một Hội-Thánh không có sự thánh-khiết, thì Hội ấy không còn là Hội-Thánh nữa !

23. Sự sửa-phạt trong Hội-Thánh là như trong dân Y-sơ-ra-ên thủa xưa.— Về điều này ta nên học các sự sửa-phạt của dân Y-sơ-ra-ên.

- 1) vì, dù là người Y-sơ-ra-ên hay người An-nam, lòng người ta cũng không hề thay-đổi.
- 2) vì Kinh-Thánh có câu rằng: « mọi sự đã chép từ xưa đều để dạy-dỗ chúng ta... » (Róm. 15 : 4). « Mọi điều đó đã xảy ra để làm gương cho chúng ta, hầu cho chúng ta chớ buông mình theo tình-dục xấu ». (I Côr. 10 : 6, 11).
- 3) vì cớ Đức Chúa Trời muốn dân Y-sơ-ra-ên trở nên một dân thánh như Ngài muốn Hội-Thánh là một Hội thật thánh.

24. Vì cớ gì mà từng người một bị sửa-phạt ? - (Vì cớ họ phạm tội từng người một).

- 1) Vì cớ tội-lỗi lớn lăm mà không hối-cải. I Côr. 5 ; 1, 2, 5 ; Công. 5 ; 1-11.
- 2) Vì cớ phạm-thượng. I Tim. 1 ; 20 ; Tit. 1 : 12 ; Giu-de. 8-10 ; II Phie 2 : 10-12.
- 3) Vì cớ rao-truyền đạo giả-dối. I Tim. 6 ; 3-5 ; II Giăng 9-11 ; II Tim. 2 ; 17, 18 ; I Tim. 1 : 20.
- 4) Vì không tự xét mình. Chắc phần nhiều tín-đồ tự tha-thứ hoặc bỏ qua tội-lỗi của chính mình, và đoán xét các tín-đồ khác rất mau chóng. Nhưng hãy xem I Giăng 1 : 8-10 ; I Côr. 11 ; 30-32 ; Mat. 7 ; 1-3 ; II Côr. 13 ; 5.

25. **Kết-quả của sự sửa-phạt là qui lầm.** – Hãy xem II Côr. 7: 8-11 và Hêb. 12: 11; **Sự sửa-phạt có thể:**

1) *Cứu linh-hồn.* Gia-cơ 5: 20. Người phạm tội bị hình-phạt có lẽ sẽ bỏ con đường lầm-lạc. Mat. 18: 15; I Côr. 5: 4,5; I Tim. 1: 19, 20.

Có khi ma-quỉ được phép cất mạng sống của xác-thịt đi. Nhưng nó phải xin phép trước khi làm hại ai. Lu-ca 22: 31,32; Gióp 1: 6; 2: 7; 1 Giăng 5: 18.

2) *Răn người đừng phạm-thượng.* Vì đều ấy rất nguy-hiểm. I Tim. 1: 20, Tit 1: 12.

Người nào nói xấu và khinh-dè các đều thánh-khiết phải bị hình-phạt. Giu-đe 8: 10; II Phie 2: 10-12.

3) *Gìn giữ lẽ-thật.* Rôm. 16: 17. I Tim. 1: 19-20. II Tim. 2: 16,17. Tit. 1: 10-16. Gal. 5: 10.

Hội-Thánh phải thánh. Vậy khi nào có sự gì không xứng-đáng xảy ra, thì phải xếp-đặt, sửa-chữa, hình-phạt.

26. **Sự sửa-phạt trên từng người một có hai thứ:** (1) lời quở-trách; (2) sự khở-sở hoặc sự chết. – Xin tra-xét hai thứ sửa-phạt này.

1) *Bởi lời quở-trách.* Lời quở-trách nên là Kinh-Thánh. Hêb. 4: 12; 11 Tim. 3: 16. Khi một người phạm tội thì nên quở-trách trong một chỗ riêng (không phải trước mặt mọi người). Hãy xem Mat 18: 15.

Nếu kẻ ấy cứ một mực phạm tội, thì mấy trưởng-lão nên lo-lắng, theo Mat. 18: 16-19.

Nếu kẻ ấy cứng lòng không hối-cải, thì cả Hội-Thánh nên hiệp-lại mà quở-trách. Mat 18: 17.

Nếu người ấy cứ chống-cự mà phạm tội, thì cả Hội-Thánh phải coi người ấy như một người ngoại; khi người ấy ở ngoài Hội-Thánh, thì chính Đức Chúa Trời sẽ đoán-xét, và Hội không cần làm gì nữa. Mat. 18: 17; (Rôm. 16: 17; I Côr. 5: 9, 11-13; II Tès. 3: 6, 14; II Giăng 10, v. v.).

Hãy xem nữa về lời quở-trách trong I Côr. 5: 1 đến 6: 20; I Tès. 5: 14; II Tès. 3: 14,15; I Tim. 5: 20;

II Tim. 4 : 2; Công 5 : 1-11; Tit, 1 : 12, 13 và 2 : 8-11;
II Côr. 13 : 10, v. v.

Khi quở-trách một người có tội thì *chính mình phải rất cẩn-thận* để khỏi sa vào tội của họ, và vẫn giữ lòng mềm-mại thương-xót họ. (Gal 6 : 1; 14 : 13; I Cor. 6 : 5-7).

2) *Bởi sự khõ-sở hoặc sự chết.* Có khi một người đã thuộc về Hội-Thánh mà phạm tội nặng thì phải chết, I Giăng 5 : 16. Dù cầu-nguyện tội ấy cũng không được tha về sự chết của xác thịt, nhưng linh-hồn có thể được cứu, I Côr. 5 : 5; Rôm. 8 : 13

Chỉ Đức Chúa Trời và các sứ-đồ có thể dùng quyền-phép mà bắt người có tội chịu sự hình-phạt đó. Khải, 1 : 18; I Tim. 1 : 20; I Côr. 5 : 4, 5; Công 5 : 1-12, và 13 : 7-12, (như Ê-xê-chi ên 11: 13); Mat 18 : 18, 19 Giăng 20 : 23; II Côr. 13 : 2, 3.

Khi một người xứng minh thuộc về Hội-Thánh mà vẫn cứng lòng và phạm tội, *thì cũng bị hình-phạt bởi sự chết.* Hãy xem Công 5 : 1-11. Ông Phao-lô, cũng dùng quyền-phép của sứ-đồ mà phó một người cho ma-quỷ để họ phải chết về phần xác. I Côr 5 : 5.

Kinh-Thánh không hề bảo chúng ta làm như ông Phi-e-ro và ông Phao-lô, nhưng cũng không có lời bảo chúng ta cầu-nguyễn cho một người phạm tội bị hình-phạt bởi sự chết, để họ có thể tránh-khỏi *kết quả của tội-lỗi*, tức là sự chết về phần xác đó. Hãy suy-gẫm về I Giăng 5 : 16,17. Chắc nếu không ai cầu-nguyễn cho, thì Đức Chúa Trời không gìn-giữ che-chở họ và ma-quỷ có thể xen vào đời họ mà làm hại họ ít nhiều. (Nó không được phép làm hại Phi-e-ro, vì Phi-e-ro được Đức Chúa Jésus cầu-nguyễn cho. Luc. 22:31,32).

Nhưng dù chết về phần xác, nếu hối-cải, linh-hồn của người đó có thể không bị hư-mất, (I Côr. 5:5). Có lẽ người đó hối-cải trước khi chết, nhưng sự hối-cải đó, không thể cứu họ khỏi chết, vậy họ phải chịu hình-phạt Theo I Côr. 11:27-32, một người không dự tiệc-thánh cách xứng đáng cũng có thể mất mạng-sống.

27. Có ai làm hại Hội-Thánh được không ? — Về bì ngoài chẳng có gì làm hại Hội-Thánh được. (Hãy suy-nghĩ về Rô-ma 8:35-39, và 28, 31, v. v.)

Về bì trong có sáu đều có thể làm hại Hội-Thánh. (Hãy nhớ rằng ngoài một người trong mười hai sứ đồ, người Giu-đa không thể làm hại Đức Chúa Jésus được).

Sáu đều có thể làm hại Hội-Thánh là :

- 1) *Kém sự hiệp một.* Xin xem lại vấn đề : « *Hội-Thánh phải hiệp làm một* ». Nếu suy-nghĩ về I Côr. 1:10, và 13:1-3, và 3:3, và 12:21. Hêb. 12:14, 15, v. v.
- 2) *Kém sự dâng mình cho Chúa.* Chúng ta riêng từng người một nên dâng mình cho Chúa, như Rô-ma 12:1, 2. Phải vâng-phục Ngài mà nêu thánh !
- 3) *Kém đức-tin.* Hêb. 3:11, 12 và 4:1, 11; II Tês. 1:3; I Phi. 1:5. Giu. 20; I Côr. 16:13; II Côr. 5:7; Gal. 3:2, 14. Gia 2:1-9, 20, 26. Côl 2:5-7.
- 4) *Kém về sự học Kinh-Thánh.* Kinh-Thánh là lẽ thật : nếu Hội-Thánh từng người một không biết rõ về lẽ thật, thì thế nào đứng vững được ? Hãy xem Giăng 6:63; I Phi. 1:23; Côl. 3:16; Eph. 5:26, bằng nguyên-bồn « dùng lời mà làm cho Hội được tinh-sạch », như Giăng 17:17. Hãy nuôi linh-hồn mình mà bồ-cứu cả Hội-Thánh bởi sự học Kinh-Thánh !
- 5) *Kém sự cầu-nguyên.* Mat. 17:14-21; Eph. 1:15-19; II Côr. 1:11; Eph. 6:18; Philip 4:6, 7; Côl. 4:2, 3, 12. II Tês. 5:17. I Tim. 1:3; Gia 6:16.
- 6) *Kém được Đức Thánh-Linh cai-trị.* Gal. 5:13-26; II Côr. 3:17, 18. I Côr. 12:7-13, và 6:11, 19, 20, và 3:16, và 2:4, 10, 12. Rôm. 14:17, và 8:29, 2-16; Eph. 4:30-32, và 2:18, và 3:16-19 và 5:10, 18, và 6:17, 18. (I Tês. 4:8) I Tês. 5:19; II Tim. 1:14. I Giăng 4:12, 13. Có Đức Thánh-Linh đầy-dẫy trong lòng, thì hết cả mới đều được hòa-thuận.

28. Hội-Thánh phải dâng tiền cho Chúa. — Đã dành chúng ta dâng mình cho Chúa nhưng trong Kinh-Thánh bảo rõ chúng ta nên dâng tiền cho Ngài nữa. II Côr. 8:5; II Côr. 9:4, 2, 6, 7; Công 20:35.

Hội-Thánh đầu tiên dâng hết cả của-cải cho Chúa. Công 2: 44, 45, và 4: 32-34, và 11: 27-30. (Bắt chước Xuất 35: 4, 5, 10, 21-29 và 26; 3-7; I Sử-ký 29; 2-9, và II Sử-ký 24: 8-14; II Các Vua 12, 4-15 v. v.)

Tiền dâng Chúa nên dùng để nuôi các tội-tớ Chúa đã bỏ công ăn việc làm của mình mà hầu việc Ngài và đồn ra các Tin-lành, như có chép trong I Tim. 5; 17, 18; I Côr. 9; 7-14; Rôm. 15; 27. Gal. 6: 6.

(Có khi các tội-tớ của Chúa không muốn nhận tiền, để các Tin-lành được đồn ra cách nhung-không; nhưng tội-tớ nào của Chúa cũng nên theo ý nguyện của Chúa về đời riêng mình. Hãy xem I Côr 9; 15-18; Công 8; 3; I Tôs. 2: 9; II Côr. 12; 13-17 và 11; 7-9).

Nên dâng tiền luôn, theo I Côr. 16; 1.

Không phải chúng ta dâng tiền để được phúc, nhưng chúng ta dâng tiền vì đã được phúc. Không có thể mua các sự ban cho của Chúa được! (Công 8; 18-24).

Các Hội-Thánh nên ganh-đua nhau trong sự dâng tiền. Hãy đọc kỹ II Côr. 8: 1-14 và 9; 2.

Hội nào không dâng nhiều chắc sẽ xấu-hồ. II Côr. 9; 17 và 12; 13.

29. Mục-đích Hội-Thánh là làm sáng danh Đức Chúa Trời. Eph. 3: 10, và 1: 11, 12. — Bởi sự dựng nên trời đất, Ngài đã tỏ ra quyền-phép và sự khôn-ngoan của Ngài. Cõi thiên-nhiên cũng tỏ ra quyền-phép và sự khôn-ngoan của Ngài. Nhưng bởi vật-chất ta không thể hiểu ân-điền và tình yêu-thương của Ngài được! Vậy Ngài lập Hội-Thánh để tỏ ra lòng nhơn-tù lạ-lùng của Ngài. Eph. 2: 6, 7. I Phie. 2: 9.

Đời-đời vò cùng Hội-Thánh ở trên trời sẽ tỏ ra ân-điền rộng-rãi trong lòng Đức Chúa Trời, vì Ngài đã cứu loài người chìm-đắm trong tội-lỗi, rửa sạch họ bằng huyết của Ngài, để Thần Ngài vào lòng họ, và nhắc họ lên cao để ngồi với Ngài trong sự vinh-hiển lạ-lùng, Eph. 2: 5-7.

30. Cuối cùng của Hội-Thanh là ở cùng Đức Chúa
Trời đời-đời vô-cùng. —

Hết thấy các tín-đồ sẽ ở với Ngài. I Tés. 4:17. Khải 7:9,
14-17.

- — — trông thấy mặt Ngài. Khải. 22:4.
 - — — É-sai 33:17.
 - — — ngồi cùng với Ngài và cai trị muôn-vật. Khải 3:21, và 22:5.
 - — — giống như Ngài. I Giăng 3:2. Rôm. 8:29, 30.

Các Câu Thuộc Lòng về Bài này.

Công 20:28. I Côr. 3:11 Èph. 2:22. I Côr. 12:27.

Các Câu Hỏi về Hội Tin-Lành

Xin thuật các câu gốc, tức là Công 20:28, I Cor. 3:11.
Ê-phê-sô 2:22.

1. Theo lời trích trong « Thánh-Giáo Biện-Nghi », chữ « Hội-Thánh » có ba ý-nghĩa :
 Ý-nghĩa thứ nhất là gì ?
 Ý-nghĩa thứ nhì là gì ?
 Ý-nghĩa thứ ba là gì ?
2. Hội-Thánh là một ý mới của Đức Chúa Trời, không?
 — Xin chỉ một câu Kinh-Thánh nói rằng Đức Chúa Trời đã chọn chúng ta trước buổi sáng thế.
 — Làm sao Ngài chọn trước được ?
 — Xin tìm một câu Kinh-Thánh chỉ rằng Ngài đã biết trước ai sẽ có lòng yêu-mến, tin-theo Ngài.
 — Xin tìm chữ « giấu-kín trong lòng Ngài » trong Kinh-Thánh và cất nghĩa cho.
3. Hội-Thánh có bầy-tổ trong đời Cựu-Ước không ?
 — Xin tìm hai câu Kinh-Thánh bảo rằng Hội-Thánh đã là một mầu-nhiệm giấu-kín trong các đời các kiếp trước, mới tỏ ra trong thời-đại này.
4. Ai là cái nền của Hội-Thánh ?
 — Khi nào mà Đức Chúa Cha đã nhất định lập lên Đức Chúa Jésus làm cái Nền cho Hội-Thánh ?
 — Khi Đức Chúa Trời đang dựng nên loài người, có phải Ngài biết trước về tội-lỗi của loài người, không ?
 — Có phải Ngài biết rằng để chuộc tội-lỗi ấy, Ngài phải hi-sinh Mình, không ?
 — Khi Ngài biết tội-lỗi người chỉ được xóa bởi sự chết của Đức Chúa Jésus, làm sao Ngài cứ dựng nên loài người ?

- Có phải sự yêu-thương của Ngài đối với Hội-Thánh là lớn hơn sự ghê-sợ của Ngài đối với sự chết trên cây thập-tự, không ?
- 5. Xin chỉ lần đầu có chữ « Hội-Thánh » chép trong Kinh-Thánh.**
- Hội-Thánh mới được tỏ ra khi nào ?
 — « Ngày sinh-nhật » của Hội-Thánh là ngày nào ?
- 6. Nếu chúng ta dùng hình-bóng, nói rằng Hội-Thánh là giống như một cái nhà, thì Đức Chúa Jésus là giống như ai ?**
- Xin đọc câu Kinh-Thánh nói rằng Đức Chúa Jésus là cái nền của Hội-Thánh.
- 7. Bởi ai mà Hội-Thánh được vững-bền ?**
- Hội-Thánh cần đến thể-lực mà đứng chắc-chắn, không ?
 — Xin tìm câu Kinh-Thánh nói về Ngài gìn-giữ Hội-Thánh.
- 8. Có phải Hội-Thánh thật huyền-bí, mà thế gian không hiểu được ?**
- Xin tìm hai câu nói về thế-gian đối với Hội-Thánh.
- 9. Nếu Hội-Thánh « kín-nhiệm », thì Hội ấy được ẩn trong Ai ?**
- Ai trải Mình ở trên Hội-Thánh, bao-phủ, che-chở và gìn-giữ Hội-Thánh ?
 — Xin cắt nghĩa làm sao Hội-Thánh như một cái thơ, và Đức Chúa Trời là cái phong-bì của thơ đó.
 — Hãy tìm câu Kinh-Thánh nói rằng Đức Chúa Trời là như một bức tường bằng lửa, xây chung quanh Hội-Thánh.
 — Xin tìm câu Kinh-Thánh chỉ về Đức Chúa Trời gọi Hội-Thánh như là « con ngươi của mắt ».
- 10. Có phải Đức Chúa Trời coi thường Hội-Thánh không ?**
- Xin tìm câu Kinh-Thánh nói rằng Ngài đã mua Hội-Thánh bằng chính huyết của Ngài.

- Vì cớ gì Ngài phải lấy mạng sống Ngài mà chuộc lại chúng ta ?
- Xin thuật lại hai cớ, vì cớ gì mà Hội-Thánh thuộc về Đức Chúa Trời.

11. Có phải cả Ba Ngôi hiệp làm một Đức Chúa Trời gìn-giữ và ban phước cho Hội Thánh, hoặc chỉ một trong Ba Ngôi ?

12. Theo các thí-dụ trong Kinh-Thánh về Hội-Thánh,

- Nếu Hội-Thánh là một cái nhà, thì Đức Chúa Jêsus là gì ?
- Ai là giám-mục của Hội-Thánh, theo lời của ông Phi-e-ro ?
- Nếu Hội-Thánh là bầy cừu, Ai là Đấng chăn cừu ?
- Nếu Hội-Thánh là cành nho, Ai là Gốc Nho ?
- Ai là Thợ Nề đã xây-cất Hội-Thánh ?
- Theo một thí-dụ nữa, nếu Hội-Thánh là con-cái, Ai là Cha ?
- Nếu Hội-Thánh là « em », Ai là Anh ?
- Nếu Hội-Thánh như một người vợ, Ai là Chồng ?

13. Làm sao Hội Thánh phải thánh-khiết ?

- Đức Chúa Jêsus muốn Hội-Thánh là thế nào, theo Eph. 5; 26, 27 ?
- Hội-Thánh được nên thánh thế nào ?

14. Có phải Hội-Thánh nên hiệp làm một, không ?

- Đức Chúa Jêsus muốn gì, theo lời cầu-nguyễn của Ngài trong Giăng 17 ?
- Xin tìm bốn câu Kinh-Thánh nói về sự hiệp làm một của Hội-Thánh là một điều cốt-yếu.
- Xin nhắc lại một câu trong Bài Tin-Cậy của Hội-Thánh, chỉ về sự hiệp làm một.
- Nếu các viên gạch trong một nhà đánh nhau, thì nhà đó sẽ thế nào ?
- Theo hình-bóng này, tình yêu-thương giống như gì ?

— Có phải Đức Chúa Trời chịu các phe đảng trong Hội-Thánh trở nên kiêu-ngạo, cung lòng đối với các phe-đảng khác ?

15. Ai thuộc về Hội-Thánh được ?

— Người thuộc về Đức Chúa Jêsus nên làm gì ?

— Xin ôn lại khúc trích từ « Thánh-Giáo Biện-Nghi », nói về sự nhận Đức Chúa Jêsus thế nào ?

— Các phe đảng trong Hội-Thánh có tự do mà theo ánh sáng riêng của mình nếu phạm tội không ?

16. Có phải tất cả tín-đồ, hoặc chỉ chúc-viên trong Hội-Thánh mới có thể hầu-việc Đức Chúa Trời và làm chứng về Ngài ?

— Xin đọc một câu trong I Cor, 12 nói về tất cả các chi-thể phải giúp đỡ lẫn nhau.

— Sức-lực của một Hội-Thánh là gì ?

— « Ecclésiastisme » làm gì cho linh-hồn ?

17. Xin tìm hai câu nói về người thuộc về Hội-Thánh có sự giao-thông với Đức Chúa Trời.

— Thế-gian hiểu sự giao-thông này, được không ?

— Xin thuật câu trong Bài Tin-Cậy của Hội-Thánh nói về sự thông-công của các người thánh.

18. Ai đã được chúc-vụ mà lập nên Hội-Thánh, đời xưa ?

— Hai công việc của các sứ-đồ trong Hội-Thánh là gì ?

— Có phải rằng các sứ-đồ chết cả, và thời-kỳ ấy cũng qua đi rồi ?

— Có phải chúng ta được cứu bởi thấy phép lạ, hoặc bởi tin cậy Đức Chúa Jêsus ?

— Chúng ta cần đến các sứ-đồ nữa, không ?

— Sao chúng ta không cần đến các sứ-đồ mà làm phép lạ nữa ?

— Đời các sứ-đồ, có phải Hội-Thánh chưa có cả Kinh-Thánh chép xong, không ?

19. Ai cai-trị Hội-Thánh ?

- Xin tìm một hai câu Kinh-Thánh nói về các sứ-đồ lập các phỏng-lẽ.
- Xin thuật lại một việc được chép trong Kinh-Thánh trong Công 15.
- Xin ôn lại về các chức-vụ trong Hội-Thánh đầu tiên.

20. Theo lời trích của ông mục sư Pardington, có ba cách mà cai-trị Hội-Thánh

Cách thứ nhất là bởi ai ?

- Cách thứ hai là cai-trị Hội-Thánh bởi ai ?
- Cách thứ ba là cai-trị Hội-Thánh bởi ai ?
- Trong Hội-Thánh đời Tân-Uớc có cách nào mà cai-trị thật nghiêm-khắc bó-buộc người ta hiệp theo, không ?

21. Sự sửa-phạt trong Hội-Thánh nhất là việc của Ai ?

- Trong mấy bức thơ (Khai-huyền 2:3:). Ai đứng chính giữa các Hội-Thánh ?
- Xin ôn lại một ít về những lời của Ngài về sự sửa-phạt kẻ không hiệp-ý Ngài, trong các Hội-Thánh đó.

22. Vì có gì mà phải có sự sửa-phạt trong Hội-Thánh ?

- Theo lịch-sử khi nào một Hội-Thánh vẫn sung-sướng về đời, thì Hội ấy sẽ ra thế nào ?

23. Sao chúng ta nên học về những việc sửa-phạt trên dân Y-sơ-ra-ên đời xưa ?

- Làm sao những điều ấy đã được chép ?
- Đức Chúa Trời muốn dân Y-sơ-ra-ên ăn ở cách thế nào ?

24. Vì có gì mà phải tùng người một bị hình-phạt ?

- Nếu một người thuộc về Hội-Thánh phạm tội không hối-cải, thì người ấy phải chịu gì ?
- Nếu một người xưng mình thuộc về Hội-Thánh mà rao-truyền các đạo giả-dối, thì người đó sẽ chịu gì ?
- Nếu người thuộc Hội-Thánh mà nói phạm thượng, thì người ấy sẽ chịu gì ?

- Nếu chúng ta không tự xét mình, khi phạm tội thì Chúa sẽ làm gì ?
- Xin tìm một câu nói rằng nếu chúng ta tự bênh-vực, bảo rằng chúng ta vô tội, thì chúng ta muốn bảo rằng Đức Chúa Trời nói dối !

25. Công-hiệu của sự sửa-phạt là thế nào ?

- Xin tìm một câu trong I Cô-rinh-tô nói rằng có lẽ linh-hồn của người bị hình-phạt sẽ được cứu, dù xác-thịt phải chết.
- Ma-quỉ có thể làm hại cho chúng ta, nếu Đức Chúa Trời chưa cho phép không ?
- Bởi sự sửa-phạt người ta có thể học gì ?
- Xin tìm một câu Kinh-Thánh bảo rằng người bị sửa-phạt sẽ học mà không phạm-thượng nữa.
- Xin tìm một câu Kinh-Thánh nói về cảnh-ngờ rất nguy-hiểm của người nào khinh-dè các bậc tôn-trọng.

26. Sự sửa-phạt trên người phạm tội trong Hội-Thánh có hai thứ. Hai thứ đó là gì ?

- Khi nào dùng lời quở-trách, thì phải nói trước mặt công-chúng hoặc khi nào ở một mình với người đó ?
- Nếu một người đã bị quở-trách riêng rồi, cứ một mực mà phạm tội, thì Hội-Thánh phải nên làm gì ?
- Sau khi bị quở-trách bởi các trưởng-lão, người ấy cứ điềm-nhiên, không hối-cải, thì Hội-Thánh nên làm gì ?
- Khi Hội-Thánh coi người đó như một người ngoại, thì ai sẽ đoán-xét người đó ?
- Khi chúng ta quở-trách người đó, thì chính mình phải thế nào ?
- Xin tìm hai câu Kinh-Thánh nói về lòng mến-mại của người quở-trách.
- Khi một người đã thuộc về Hội-Thánh phạm tội nặng lầm, có phải người đó sẽ bị chết ?

- Khi một người thuộc về Hội-Thánh cứng lòng cứng cỏi mà phạm tội, và sắp chết, thì lời cầu-nguyên của chúng ta có ích, không ?
- Dù xác-thịt chết, thì linh-hồn có lẽ sẽ được gì ?

27. Có gì làm thiệt hại Hội-Thánh, không ?

- Về bề ngoài có phải ma-quỉ và các quỷ-sứ có thể làm hại Hội-Thánh được không ?
- Xin tóm lại đại-ý trong Rô-ma 8: 35-39.
- Về bề trong có mấy điều làm hại Hội-Thánh ?
- Xin chỉ ba bốn khúc Kinh-Thánh nói về sự hiệp làm một của Hội-Thánh.
- Xin chỉ một câu Kinh-Thánh nói về việc dâng mình cho Chúa.
- Xin chỉ bốn khúc Kinh-Thánh nói về đức-tin là cốt-yếu.
- Hội-Thánh đứng vững-bền trên gì ?
- Nếu chúng ta không đọc Kinh-Thánh đủ, thì sẽ ra thế nào ?
- Theo nguyên-bồn, È-phê-sô 5: 26 nói rằng Chúa dùng lời mà làm Hội-Thánh thế nào ?
- Nếu không nuôi linh-hồn bởi Kinh-Thánh, thì linh-hồn sẽ khỏe hay yếu ?
- Xin tìm ba câu nói về sự cầu-nguyễn là quý-báu, cốt-yếu trong Hội-Thánh.
- Nếu chúng ta cầu-nguyễn nhân-danh của Đức Chúa Jêsus, thì Đức Chúa Trời sẽ làm gì ?
- Nếu chúng ta không vâng-phục Đức Chúa Thánh-Linh, thì Hội-Thánh sẽ ra thế nào ?
- Xin tìm sáu bảy câu nói về sự cai-trị của Đức Chúa Thánh-Linh.

28. Khi chúng ta dâng mình cho Chúa, có phải chúng ta cũng dâng cả gia-tài mình nữa, không ?

- Xin tìm hai ba câu Kinh-Thánh nói về Hội-Thánh đầu tiên dâng hết của-cải cho Chúa.

- Xin tìm một câu Cựu Ước nói về dân Y-sơ-rā-en làm gương sáng cho chúng ta về việc này.
- Tiễn dâng cho Chúa, thì dùng để làm gì ?
- Hãy tìm hai câu Kinh-Thánh nói về tiễn dâng cho Chúa dùng để nuôi tói-tớ của Chúa đã bỏ cả nghề nghiệp mình mà rao giảng các tin-lành.
- Ta phải dâng tiền thỉnh-thoảng, hoặc luôn luôn ?
- Có phải chúng ta dâng tiền để được phúc, hoặc dâng tiền vì đã được phúc ?
- Chúng ta có thể «mua» phúc-hạnh không ?
- Nếu một Hội-Thánh không dâng nhiều tiền cho Chúa, thì Hội ấy nên rất xấu-hổ không ?
- Các Hội-Thánh nên ganh-đua, cách vui lòng, về gì ?

29. Mục-dịch của Hội-Thánh là gì ?

- Có phải muôn vật chỉ bày tỏ ra quyền-phép và sự thông-thái của Chúa mà thôi, và không phô diện lòng yêu-thương của Ngài được, không ?
- Nếu vũ-trụ này không tỏ ra lòng yêu-thương của Chúa được, thì Ngài phải lập lên gì nữa ?
- Xin tìm một câu trong È-phê-sô nói rằng Hội-Thánh sẽ tỏ ra lòng ân-điển nhân-tử của Chúa, đời-đời vô-cùng.
- Trong các đời-đời kiếp-kiếp hằng đến, có phải Hội-Thánh sẽ là một kỷ-niệm rất lạ-lùng về Ân-điển vô-biên vô-cùng của Đức Chúa Trời ?

30. Cuối cùng của Hội-Thánh sẽ ra thế nào ?

- Xin tìm năm câu nói về sự vui mừng của Hội-Thánh trên trời cùng Chúa luôn, được trông thấy Ngài, giống như Ngài, hầu việc Ngài và cai-trị với Ngài.

HỘI-THÁNH

ĐOẠN II

Một Tên của Hội-Thánh.

Các câu gốc : I Cor. 12: 27; I Tim. 3: 15.

Cựu-Ước không chép rõ về Hội-Thánh; vậy các tên này từ Tân-Ước mà có. Chúng ta phải tra-xét chăm-chỉ ý-nghĩa các câu này, mới biết ý-nghĩa những tên này được.

1. **Hội-Thánh là « Thâ -thề của Đức Chúa Jésus ».** — Rôm. 12: 5; I Cor. 12: 12-27. (Eph. 1: 22, 23; 4: 12, và 5: 23-30; I Cor. 6: 15-20, vân vân). Đức Chúa Jésus ở trong Hội-Thánh bởi Đức Chúa Thánh Linh, như tâm-thần ta ở trong xác-thịt ta, cai-trị hết thảy mọi việc ta làm, dù không ai trông thấy tâm-thần ta được.
2. **« Vợ mới của Đức Chúa Jésus ».** — Khải 19: 7, và 21: 9-11; (II Cor. 11: 2; Lê-vi 21: 13; Sáng 2: 21-24; Eph. 5: 25-33, v. v.). Về sự yêu-thương và sự hiệp làm một, đồng một ý, đồng một lòng, thí-dụ này rất rõ ràng. Hội-Thánh nên chăm-chỉ mà đẹp ý Chúa. Khải 21: 2. Thi 45: 10-11. (Cả sách Nhã-ca là tiên-trí về Đức Chúa Jésus và Hội-Thánh cách huyền-bí).
3. **« Hội-Thánh của Đức Chúa Trời ».** — Chữ « Hội », là một số người. « Thánh », là khỏi sự ô-uế. « Của Đức Chúa Trời », là thuộc về Ngài, và Ngài không hờ-thẹn vì cớ Hội ấy. (Hêb. 11: 16); Công 20: 28; I Tim. 3: 15; (Mat. 16: 18).
4. **« Thành-phố » của Chúa.** — Hêb. 12: 22; Khải 21: 10 đến 22: 5; Nơi đông đúc có đủ chỗ cho hết thảy, và chính giữa có Đức Chúa Trời (Khải. 21: 22). Một chỗ vững-bền vô cùng có 12 cái nền! Hêb 11: 10; Khải 21: 14, 19, 20. Hêb. 13: 14, Giăng 14: 2.
5. **« Hội-Thánh của những con trưởng ».** — Hêb. 12: 23. Sự sống lại là « sự sinh ra từ sự chết ». (Col. 1: 18; Công 13: 33, 34; Khải. 1: 5). Chúng ta là tín-đồ, sẽ từ sự chết sống lại khi Đức Chúa Jésus tái lâm và làm « quả

đầu mùa của những vật Ngài dựng nên » (Gia-cơ 1: 18). Hội-Thánh của Chúa sẽ dự phần trong « sự sống lại thứ nhứt. » (Khải. 20: 4-6). Như vậy, chúng ta là con « trưởng-nam » của sự dựng nên mới; Đức Chúa Jésus sẽ làm trời đất muôn vật mới về sau. Hãy suy-xét về Khải-huyền 20: 1-5; II Phi. 3: 11-13.

6. « Thành Giê-ru-sa-lem » mới, tức là « thành Giê-ru-sa-lem ở trên trời ». — Hêb. 12: 22, và Khải. 21: 2, v. v. Như thành Giê-ru-sa-lem ở dưới đất này là kinh đô của thế-gian khi Đức Chúa Jésus Christ cai-trị (Ê-sai 2: 1-4; Thi. 48: 1-4; 8: 11-13, v. v.), thành Giê-ru-sa-lem mới tức là Hội-Thánh ở trên trời sẽ là kinh-đô của cả vũ-trụ, đời đời vô cùng.
7. « Nhà ở của Đức Chúa Trời ». — Hêb. 3: 6; I Tim. 3: 15; Hêb. 10: 21; Eph. 2: 20-22. (I Phi. 2: 5). Nhà là chỗ nghỉ-ngơi; vậy lòng của Đức Chúa Trời muốn được nghỉ-ngơi trong Hội-Thánh; chúng ta nên mời Ngài cai-trị như chủ nhà cai-trị nhà và được thỏa lòng.
8. « Bẩy của Đức Chúa Trời ». — I Phie. 5: 2, 3; (Giăng 21: 15-17; Công 20: 28; Ê-sai 53: 6; I Phie 2: 24). Chúng ta yếu-duối, ngu-dốt như con cùu; nhưng có Đức Chúa Trời bằng lòng chấn chúng ta, nên mời khỏi chết. (Giăng 10: 11-15, Thi. 23, Ê-sai 40: 11.)
- 9 « Chuồng chiên ». — Giăng 10: 1-16; I Phie. 5: 8; Mat 7: 15. Ở ngoài rất nguy-hiểm, có cơn mưa, có muông sói, có kẻ nghịch. Nhưng ở trong Hội-Thánh thì linh-hồn tránh khỏi sự lôi-thôi.
- 10 « Dàn Y-sor-ra-en của Đức Chúa Trời ». — Gal. 6: 16. Sách Ga-la-ti nói: nhiều lần rằng về đức-tin chúng ta là con-cái của Áp-ra-ham; vậy ai có đức-tin như ông thuộc về dòng-dõi thiêng-liêng của ông là tổ-phụ Y-xor-ra-en. (Gal. 3: 29). Rô. 2: 29 và 4: 16 (cả khúc Rô. 4: 1-27.)
11. « Người nhà của Đức Chúa Trời ». — Eph. 2: 19. Vì chúng ta có lòng mới và có Thánh Linh của Đức Chúa Con ngự vào lòng mới ấy, nên chúng ta trở nên con-cái của Chúa và thuộc về gia-dình của Ngài. Gal. 4: 6, Giăng 1: 12, v.v,

12 « **Trụ và Nền của Lẽ-thật** ». — I Tim. 3: 15. Chức-vụ của Hội-Thánh trong thế-gian là nâng-dõ lẽ-thật, vì Chúa đã giao việc ấy cho Hội-Thánh. I Tim. 1: 11-18 : 6: 20. II Tim. 1: 14 và 2: 2.

13 « **Núi Si-ôn** ». — Heb. 12: 22. Núi Si-ôn là một hòn núi trong thành Giê-ru-sa-lem cũ mà Đa-vít đã chiếm lấy (II Sam. 5: 6-9). Như thế chúng ta cũng đã thuộc về ma-quỉ, nhưng Chiến-sĩ là Đức Chúa Jésus đã bắt được chúng ta. (Xuất. 15: 3). Về sau Đa-vít và Sa-lô-môn đã lập đền-thờ ở đó, chỉ về nơi giao-thông của Đức Chúa Trời vì cớ của-lẽ Sa-lô-môn cũng xây cung-diện của bà hoàng-hậu người Ê-díp-tô ở đó (I Các Vua 9: 24) ; Hội Thánh như người ngoại-quốc, nhưng nhờ ân-diễn được trở nên « vợ mới » của Chúa, và ở tại nơi chí-thánh ! Si-ôn cũng có tiếng là đẹp-dẽ lạ-lùng (Thi. 48: 1, 2). Hội-Thánh cũng nên có sự tốt-dep của sự thánh-khiết, để đẹp lòng Chúa mọi đường,

14 « **Đền-thờ của Đức Chúa Trời** ». — I Cor. 3: 16, 17 ; II Cor. 6: 16. Đại-ý về đền-thờ của Chúa thủa xưa là : (1) sự rộng rãi, (2) sự lịch-sự, đẹp-dẽ (3) sự thánh-khiết, Hội-Thánh nên rộng-rãi đủ chỗ mà tiếp mọi chi-phái của cả thế-gian. Khải. 7: 9, và 5: 9, v. v.

Hội-Thánh nên có sự tốt-dep của Chúa. Thi. 96: 9, và 110: 3 ; È-xê-chi-ên 16: 14 ; Khải 21: 2, 10.

Hội-Thánh phải thánh-khiết, I Tê. 4: 3; Heb. 12: 14 ; Eph. 5: 5 ; I Cor. 3: 17.

15 « **Hội Tin-Lành** ». — Chính tên « Hội Tin-Lành » không được chép trong Kinh-Thánh nhưng tên ấy rất hiệp với lẽ thật.

« Tin-Lành » có ý-nghĩa là tin-tức tốt-lành và vui vẻ báo cho người ta biết.

« Theo tiếng Pháp « tin » là « nouvelles » và « lành » là « bonnes », vậy « Tin-lành » là « bonnes nouvelles ».

Tân-Ước được chép bởi các sứ-đồ bằng tiếng Gờ-réc. Tiếng Gờ-réc là một tiếng cổ lăm, và các tiếng của Âu-châu đã nhờ tiếng Gờ-réc làm nhiều chữ.

Trong tiếng Görêc « tin-lành » là « evaggelion », nhưng tiếng Görêc thì hai chữ « g » đọc như là « ng », vậy cả chữ ấy đọc như đây : « evan-gel-li-on ». (Các tin-lành). Tiếng Pháp và tiếng Anh đã lấy tiếng Görêc, và hay dùng chữ này mà cắt nghĩa về các tin-lành « Hội Tin-Lành » tiếng Tây là « Mission Évangélique », (chữ « mission » có ý-nghĩa là Hội, hay là một số người được sai đi đâu để làm việc gì .

Mạng-linh của Đức Chúa Jésus là các tin-đồ nên đi khắp cả thế-gian, giảng các tin-lành. Vậy, chúng ta là Hội « Tin-Lành ».

Chữ « evaggelion » có chép trong nguyên-bản Tân-Uớc tiếng Görêc, một trăm linh một lần (101 lần). Tân-Uớc nói đến các tin-lành nhiều vậy chúng ta đã theo đúng Kinh-Thánh mà đặt tên Hội mình, là Hội Tin-Lành.

- Đối với Đức Chúa Trời, Hội này nên là Hội-Thánh, không chô trách được.
- Đối với thiên-hạ, Hội này là Hội Tin-Lành, vì vẫn giảng các tin-lành.

16 « Ecclesia. » — Hội-Thánh là một hội gồm những người được kêu-gọi khỏi cảnh-ngộ cũ. Chính chữ « Hội-Thánh » là dịch từ tiếng Görêc cũng đồng một ý.

Trong Tân-Uớc có chép về Hội-Thánh là 111 lần, và lần nào cũng đặt tên Hội-Thánh là « ecclesia » (đọc là ek-ly-xi-a) và chữ này có ý-nghĩa là số người được kêu-gọi hoặc biệt-riêng khỏi địa-vị cũ, vậy phải thánh.

Vậy, người thuộc về Hội-thánh là người mà Đức Chúa Trời đã gọi, đã chọn, đã tiếp vào một Hội không thuộc về thế-gian.

Các câu hỏi về những tên của Hội-Thánh

Chúng ta thuộc về Hội nào ?

Cựu-Uớc có chép về Hội-Thánh cách rõ-ràng không ?

1. Theo I Cor. 12 : 12-27, Đức Chúa Jésus đặt tên
Hội-Thánh là gì ?

- Tại sao Hội-Thánh giống như thân-thể người ta ?
- Xin tìm hai câu nữa trong Kinh-Thánh chỉ về Đức Chúa Trời ngự vào Hội-Thánh.

2. Có một thí-dụ nữa chỉ về sự yêu-thương lẫn nhau ;
trong Éph. 5 : 25-33 có chép rõ ràng về thí-dụ
này : Hội-Thánh giống như gì ?

- Có phải phép cưới thứ nhất là thí-dụ về Hội-Thánh
được dựng nên bởi sự chết của Đức Chúa Jésus, khi
sườn Ngài bị đâm, như A-đam ngủ mê và sườn ông
ấy được mổ ra để làm vợ cho ông ấy, không ? (Sáng
2 : 21-24).
- Xin tìm hai câu Kinh-Thánh nữa nói về Hội-Thánh
là vợ mới của Đức Chúa Jésus.

3. Hội-Thánh thuộc về Ai ?

- Trong khắp thế-gian có Hội nào thuộc về Ngài như
Hội-Thánh không ?
- Các hội người lập ra có phải của Đức Chúa Trời
không ?
- Tại sao Kinh-Thánh đặt tên Hội này là Hội của Đức
Chúa Trời ?

4. Hội-Thánh cũng được một tên nữa chỉ về sự đông
người, tên ấy là gì ?

- Tại sao lại gọi Hội-Thánh là « thành-phố » ?
- Xin tìm câu Kinh-Thánh nói về các nền của thành-
phố ấy.

— Ai ở chính giữa thành-phố đó ?

5. « Hội-Thánh » cũng có một tên nữa, chỉ về chúng ta là con trưởng, đứng đầu muôn vật mới; tên ấy là gì ?

— Tại sao lại đặt tên là « Hội-Thánh của những con trưởng » ?

— Xin tìm hai câu Kinh-Thánh chỉ về điều này.

6. Hội-Thánh cũng có tên của Thành-phố vốn ở dưới đất này ; tên ấy là gì ?

— Tại sao đặt tên Hội-Thánh là « Giê-ru-sa-lem » ?

— Có phải Hội-Thánh sẽ như Kinh-dô của cả vũ-trụ không ?

7. Theo Eph. 2: 20-22, Hội-Thánh là gì ?

— Tại sao Hội-Thánh giống như nhà ở cho Đức Chúa Trời ?

— Ai là Chủ Hội-Thánh ?

— Nhà của Ngài nên vừa ý Ngài, không ?

8. Có phải chúng ta ngu-dốt, yếu-duối về phần thiêng-liêng không ?

— Vậy chúng ta giống như con vật nào ?

— Như thế chúng ta là bầy chiên của Chúa, Vậy Ai là Đấng chăn giữ bầy của Ngài ?

— Xin tìm ba câu Kinh-Thánh nói về điều này.

9. Có phải cảnh-ngộ trong thế-gian rất là nguy-hiểm không ?

— Có phải các quỷ và các kẻ nghịch muốn làm hại loài người, không ?

— Vậy người ta có cần đến một Hội tiếp minh vào và giữ cho mình khỏi sự nguy-hiểm ấy, không ?

— Câu Kinh-Thánh nào nói Hội-Thánh giống như chuồng chiên ?

10. Đức Chúa Trời đã biệt riêng dân nào ra để hầu việc Ngài cách lạ ?

— Dân Y-so-ra-ên là dòng dõi ai ?

- Áp-ra-ham có đức-tin lớn, không ?
- Xin tìm câu Kinh-Thánh nói rằng người nào có đức-tin lớn thì như con-cái của Áp-ra-ham.
- Nếu chúng ta là dòng-dõi Áp-ra-ham thì Chúa đặt tên Hội-Thánh là gì ?

11. Có phải khi chúng ta trở lại cùng Chúa, thì có Đức Chúa Thánh-Linh ngự vào lòng chúng ta, và chúng ta trở nên con-eái của Chúa không ?

- Xin chỉ câu Kinh-Thánh nói rằng chúng ta tức là Hội-Thánh, là gia-đình của Đức Chúa Trời.

12. Hội-Thánh trong thế-gian nhờ Chúa được lập lên làm trụ và nền cho gì ?

- Chức-vụ của Hội-Thánh là gì ?

13. Heb. 12:22 đặt tên Hội-Thánh là gì ?

- Tại sao Hội-Thánh giống như Si-ôn ?
- Si-ôn có danh tiếng về gì ? (theo Thi. 48 : 1, 2).
- Ai đã giải-cứu thành Si-ôn khỏi những người xấu-xa ?
- Ai đã giải-cứu Hội-Thánh khỏi tay ma-quỷ ?
- Tại sao Đa-vít là thí-dụ về Đức-Chúa Jésus theo việc này ?
- Bà hoàng-hậu, vợ Sa-lô-môn làm thí-dụ về ai ?
- Chúng ta có thể lẩn thí-dụ mà nói rằng Hội-Thánh vừa là thành Si-ôn, vừa là bà hoàng-hậu, vừa là thành-phố được không ?
- Tại sao Hội-Thánh nên có sự tốt-dep thiêng-liêng ?

14. Hội-Thánh có một tên nữa là gì ?

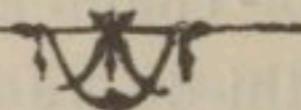
- Tại sao gọi Hội-Thánh là đền-thờ của Chúa ?
- Nếu Chúa ngự giữa vòng chúng ta, thì chúng ta nên thế nào ?
- Xin tìm hai câu Kinh-Thánh nói về Hội-Thánh là như đền-thờ của Chúa ?
- Trong khắp thế-gian có hội nào được chính Đấng Thượng-Đế bằng lòng ở trong, không ?

15. « Tin-Lành » có ý-nghĩa gì ?

- Chữ « Hội Tin-Lành » có được chép trong Kinh-Thánh, không ?
- Tiếng tày, « Hội Tin-Lành » là gì ?
- Chữ « Tin-Lành » được chép trong Kinh-Thánh nhiều hay ít ?
- Sao Hội này phải vừa là Hội Tin-Lành, vừa là Hội-Thánh ?

16. Chữ « Ecclesia » có ý nghĩa gì ?

- Hội-Thánh là một số người được chọn ra khỏi gì ?
- Xin tóm lại chức-vụ của Hội này, theo hai tên « Hội Tin Lành » và « Hội-Thánh ».

HỘI-THÁNH

ĐOẠN III

Lược-Sử của Hội-Thánh

Câu gốc : Công 20 : 28.

1. Hội-Thánh là gì ?

- a) Một số người đã tin-cậy lời của Đức Chúa Trời, và nhận Đức Chúa Jêsus làm Đấng chuộc tội mình ; tội ấy được xóa bởi huyết của Ngài (Sứ-dồ 20 : 28). Được tha tội rồi, họ nhận Đức Chúa Thánh-Linh vào lòng đến nỗi trong ức-triệu người chỉ có một Thần. Vì đồng một Thần như vậy, Hội-Thánh là giống như một xác-thịt có nhiều chi-thể hiệp lại làm một (Rô. 12 : 4, 5, I Cor. 12 : 12-27).
- b) Một số người từ mọi nước, mọi dân-tộc, mọi chi-phái được chọn để làm nước của Đức Chúa Trời (Khải. 5 : 9 ; 7 : 9. v. v.)
- c) Một số người hoặc một hội, gồm cả người Giu-đa và người ngoại-quốc (Eph. 2 : 11-18 và 3 : 6-10. I Cor. 12 : 13).
- d) Một hội riêng có sự giao-thông với nước ở trên trời, không thuộc về thế-gian (Giăng 15 : 19 và 17 : 14 ; I Giăng 5 : 19 ; 3 : 1 ; 2 : 15-17, Phi-lip 3 : 20. Heb. 13 : 14, vân vân).

2. Hội-Thánh vẫn có ở trong ý-định của Đức Chúa Trời từ trước buổi sáng-thế. — Hãy xem chữ « Ý-định », « ý-tốt », « sự biết trước », vân vân, trong Eph. 1 : 4, 5, 9, 10, 11 ; Eph. 3 : 11 ; Rô. 8 : 29 ; I Phie. 1 : 2, 20. Vậy, Hội-Thánh là Hội rất cỗ, vì đã có ở trong lòng và ý-định của Đức Chúa Trời từ trước vô cùng.

3. Hội-Thánh không được bày tỏ trong các đời Cựu-Ước. Hội ấy từ trước vô-cùng vẫn kin-giấu trong lòng Đức Chúa Trời : một đều huyền-bí mà chính các đấng tiên-tri không được hiểu rõ ! (Rôm 16 : 25, 26 ; Côl, 1 : 26, 27 ; Eph. 3 : 5, 9).

4. **Hội-Thánh**, mới được bày-tỏ trong thế-gian khi thế-gian chống cự và không chịu Đức Chúa Jésus làm Vua. — (Lần đầu có chữ « Hội-Thánh » chép trong Kinh-Thánh là Mát. 16 : 18). Hãy xem lại Rôm. 16 : 25, 26. Eph. 3 : 5, 9, vân vân.
5. **Hội-Thánh được lập lên khi Đức Chúa Thánh-Linh giáng-thể**. — Công 2:1-4. Trước khi Ngài xuống thì các môn-dồ chỉ là những người thường, ai nấy có ý riêng, không hiệp nhau, không thiêng-liêng, kém phúc và yếu đuối. Nhưng khi Ngài giáng xuống, họ trở nên như một thân-thể, một, chứ không hai. Vì có đồng một Thần, Hội ấy có sự giao-thông cùng nhau, sự hiệp-ý, sự đồng lòng, thế-gian không hiểu được
Ngày lễ Ngũ-Tuần là ngày sinh-nhật của Hội-Thánh.
6. **Hội-Thánh ban đầu chỉ có người Giu-đa thôi, chưa có người ngoại-quốc dự vào**. — Hãy xem Công 2:1 đến cuối đoạn 7.
7. **Theo chương-trình của Đức Chúa Jésus, người Sama-ri về sau được nghe các Tin Lành và hiệp vào Hội-Thánh**. — Công. 8 : 1, 2. (Hãy xem Công 1 : 8).
8. **Đoạn, nhờ sự hiện-thấy, khuyên-đậy, ông Phi-e-ro « mở cửa » cho người Âu-châu túc là người ngoại-quốc**. — Công. 10 : 1-48. (Nên thuộc Công 11:18)
Có một thầy giáo nói rất hay rằng :
« Ông Phi-e-ro mở khóa của nước thiên-đàng, theo Mát. 16 : 19, nhưng ông Phao-lô đã mở rộng cửa ấy cho người ngoại-quốc vào ». Về việc cho người ngoại-quốc vào, thì ông Phi-e-ro kém nhiều (Gal. 2:11-21), nên phải nhờ ông Phao-lô và Hội-Bồng tại thành Giê-ru-sa-lem, người ngoại-quốc mới được tự-do. Hãy xem Công. 15 : 1-33.
9. **Ông Phao-lô được chức vụ giảng đạo cho người ngoại**. — Công 9: 1-31 (nên xem lại câu 15) Công 13: 1-3, và 13: 44-52, và Gal. 2: 7,8 : Eph. 3 : 1-8, v. v.
10. **Vì sự bắt-bớ tại Giê-ru-sa-lem, nên các tín-dồ ở đó bị tan-lạc ; nhưng họ đi đâu hay làm gì, thì**

vẫn rao-truyền các tin-lành, đến nỗi khắp cả thế-gian đều được nghe về Đức Chúa Jēsus. Col. 1:23... (theo như Công. 8:1, v.v.). Ông Phi-e-ro đã giảng các tin-lành trong Á-châu, và nhất là ở thành Ba-by-lôn (I Phi. 5:13). (Có chuyện-tích của đạo Rò-ma nói ông Phi-e-ro chết tại thành Rò-ma, nhưng không chắc là đúng). Ông Phao-lô đã giảng các tin-lành tại Âu-châu, khắp nước Gờ-réc, cùng nhiều nơi trong nước Ý-đại-lợi, nước Y-pha-nho, nước Pháp và có lẽ nước Anh nữa, v.v. Có chuyện-tích rằng ông Giăng đã giảng trong nhiều xứ, và sau trở về Á-châu, giảng tại thành È-phê-sô đến khi chết. Ông Gia-co (anh ông Giăng) chỉ giảng tại xứ Giu-dê và bị giết chết tại đó (Công. 12:2). Ông Gia-co, con ông A-phê, theo chuyện-tích cũng bị người Giu-đa ném đá chết tại Giê-ru-salem năm 62 hay 63. Ông Giu-dê giảng tại Mê-sô-pô-ta-mi, và hiện còn có mộ ông tại thành Berytus. Ông Anh-re có giảng và bị giết trong xứ Scythia (Âu-châu). Chuyện-tích cũng chép rằng ông Ma-thi-ơ có giảng tại Phi-châu, xứ È-díp-tô và cả xứ È-thi-ô-phi, nhưng không rõ. Ông Ba-the-lê-mi được chép vào chuyện-tích là đã đi giảng tại Ấn-độ, rồi về xứ Mê-sô-pô-ta-mi, và bị giết cách rất đau-dớn tại xứ Parthia. Chắc chuyện-tích về Ông Thô-ma là đúng, nói rằng ông đã tới nước Ấn-độ và giảng nhiều, đến nỗi đã lập lên một bồn-hội rất lớn ở đó, vì mấy vạn người ở xứ đó còn xưng mình là thuộc về Hội-Thánh bởi ông Thô-ma lập lên. Cũng có một chuyện-tích của người Tầu nói rằng ước chừng năm 64 sau Chúa Jēsus giáng-sinh, có hai người (ông Thô-ma và ông Ba-the-lê-mê ?) đến cùng vua nước đó, tức là Hoàng-đế Minh-ti đời nhà Minh, và giảng về Đức Chúa Jēsus, nhưng chuyện này không chắc là đúng. Ông Si-môn, người Ca-na-an chắc có giảng tại nước Anh.

Phần nhiều các tín-đồ bị chết vì danh Đức Chúa Jēsus ; về sau có nhiều người kế-tiếp về việc các sứ-đồ, đến nỗi thành-phố lớn nào trong khắp cả Âu-châu và cả phía tây Á-châu, cùng phía bắc Phi-châu cũng có Hội-Thánh.

11. Về việc lập các chức-vụ, thì phần nhiều các chức-vụ ấy tự nhiên có ; lúc nào cần đến người coi-sóc bầy

chiên của Chúa, thì Đức Chúa Thánh-Linh đã sửa-soạn sẵn một người, và ai nấy đồng lòng phong chức cho người ấy. Những chức-viên của Hội-Thánh được hết thảy Hội-Thánh bảo-cử, như Công. 6: 2, 3.

Có khi ông Phao-lô hoặc một sứ-đồ khác lập một người làm giám-mục hoặc mục-sư, như Công. 14: 23, nhưng vẫn có hội trưởng-lão dự phần với sứ-đồ ấy, như I Tim. 4: 14.

Trong Hội-Thánh đầu tiên không có « Điều-lệ » nào bó-buộc các tín-đồ về việc cai-trị Hội-Thánh; họ đứng vững trong sự tự-do (Gal. 5: 1) mà không lập lại những cái ách của các luật-lệ bền-chắc giống như người Giu-đa (Gal. 5: 9, 10; Công. 15: 10, 28 29 v. v.). Hội-Thánh đầu tiên hết sức nhờ cậy Đức Chúa Thánh-Linh để cai-trị Hội trong mọi việc, như có chép trong Công. 20: 28; I Tim. 1: 18; I Phi. 5: 1-5; I Tim. 3: 1-13, vân vân.

12. Ông Phao-lô được Đức Chúa Thánh-Linh soi-dẫn mà dọn và lập các thói quen và phong-lệ của Hội Thánh — Hãy xem I Cor. 14; I Tim. và II Tim. vân vân.

Ông Phao-lô hết sức khuyên Hội-Thánh để cho mọi tín-đồ đủ dịp tiện mà làm chứng và hầu việc Chúa. I Cor. 14: 31; Rôm. 12: 3-8; Êph. 4; 16; I Cor. 12: 4-13 (nên thuộc lòng I Cor. 12: 7).

Theo ý ông Phao-lô, chỉ có một điều quan-hệ trong sự nhóm-hop, là nên theo thứ-tự mà làm sáng danh Đức Chúa Trời, là Đấng Bình-yên.

13. Ban đầu, các bồn-hội trong các thành-phố khác đã vâng-lời các trưởng-lão tại thành Giê-ru sa-lem và An-ti-ốt, nhưng dần dần họ tự-lập và tự-trị; khi thành Giê-ru-sa-lem bị tàn-phá, thì mỗi bồn-hội trong các thành phố khác tự đứng một mình, và theo thế-lực của thành-phố ấy cai-trị địa-hạt lớn hay nhỏ. — Nếu không có sự bắt-bớ lớn thì các giám-mục trong nhiều nơi đã bắt lấy cho mình sự vê-vang

tôn-trọng, đến nỗi họ như vua, và cũng như có ý lập lên nước thiêng-liêng riêng cho thành-phố ấy.

— Chắc vì tính ích-kỷ và kiêu-căng của mấy chức-viên ấy, nên Đức Chúa Jésus phải cho phép ma quỉ xui nên sự bắt-bờ, để gìn giữ họ khỏi lui về đạo, là sự rất nguy-hiểm. Hãy xem lời của Ngài phán cùng bồn-hội tại thành È-phê-sô (Khải. 2: 4, 5), thành Sạt-de (Khải 3: 1, 2) và Lao-di-xê (Khải. 3: 14-19), v. v...

14. Giê-ru-sa-lem bị nước Rô ma tàn-phá năm 70 sau Chúa. — Từ đó đến năm 1918, người Giu-đa không được phép lập lại nền văn-minh của họ ở quê-hương-mình; họ bị tan-lạc khắp đất, bị nước Rô-ma bắt-bớ (như Công 18: 2, v. v.) và sau khi nước ấy đồ, họ cũng bị bắt-bớ rất dữ trong cả Âu-châu bởi các kẻ gọi là kẻ có đạo. Các tai nạn này làm ứng-nghiêm các lời trong Phục-truyền 28: 63-68, v. v., vì dân ấy đã giết Đức Chúa Jésus (Mat. 21: 33-41 ; Mat. 27: 25 ; Lu-ca 21: 20-24, v. v.)

Cả thời-kỳ này, Giê-ru-sa-lem bị người ngoại đạp dưới chân ; đến cuối-cùng thời-kỳ người ngoại-quốc, dân Giu-đa được lập lên thành-phố của họ như hiện bây giờ (Lu-ca 21: 24).

15. Có sự bắt-bớ rất lớn trong cả nước Rô-ma, trải qua độ chừng 250 năm. — Chính-phủ Rô-ma hết sức làm liêu-diệt hết cả Hội-Thánh, và vua nào cũng đua nhau tìm cách rất ghê-gớm để giết chết mọi tín-đồ. Trong thời-kỳ đó có mấy triệu người bị giết chết vì danh của Đức Chúa Jésus. — Nhưng :

CÀNG BẮT-BỚ HỘI-THÁNH BAO NHIÊU, HỘI-THÁNH CÀNG LAN RA BẤY NHIÊU. Nên có câu tục-ngữ rất cỗ rắng :

« Giọt huyết của kẻ tử vì đạo là hột giống của Hội-Thánh. »

16. Lược-thuật về Đạo của nước Rô-ma. — Trong đời Cựu-Ước, thành-phố Ba-by-lôn là thành rất xấu-xa, và tại đó là cội-rễ của hết thẩy các đạo giả-dối của thế-gian

nhất là đạo giao-thông với các quỉ. Đại-ý đạo Ba-by-lôn là :

- Bởi công-việc người ta được lên nước thiêng-dàng.
 - Nếu kém trong đời này (vì ai nấy đều kém), thì linh-hồn sẽ xuống địa-ngục tạm thời : bởi sự đau-dớn mình chuộc tội mình, rồi về sau lên nước thiêng-dàng được.
 - Nước thiêng-dàng của họ là một nơi sung-sướng cách xấu-xa, nhưng cũng có phe đảng có lẽ xứng-đáng hơn.
 - Đạo ấy hay đốt nến cho người chết, có khi dâng cua-cải cho các vong-linh, và cầu hồn.
 - Đạo ấy hay lập các nhà tu, và cấm người tu tự-do lấy chồng hay lấy vợ ; cũng bảo người ta kiêng ăn thịt nữa ;
 - Đạo ấy trong những lễ bí-mật vẫn thờ-lạy một nữ-thần, hoặc « Thánh-Mẫu ».
 - Đạo ấy hay cho các ông cỗ mặc áo khác thường, có khi lịch-sự hơn các hoàng-đế ;
 - Đạo ấy hết sức cấm các người thường không được dự lễ bí-mật hay hiều đạo đó ; họ phải tin các thầy, các ông cỗ như mình là người đui-mù ;
 - Đạo ấy cũng bằng lòng thêm vô-sổ hình-tượng, và thờ-lạy các người chết ;
 - Đạo Ba-by-lôn cũng tôn các quỉ, và các thầy tế-lễ hết sức tìm cách giao-thông với nó.
 - Các thầy tế-lễ trong đạo ấy khi mặc áo lê thi đọi mũ hình đầu cá, mũ ni vì tin (như người Ấn-độ) rằng một con cá hoặc một con rồng nước đã cứu loài người khỏi nước lụt trong đời Nô-ê ; (cá đó thật là « lê-vi-a-than » của Ê-sai 27 : 1 và Gióp 40 : 10-41 : 25, tức là ma-quỉ).
 - Đạo ấy vẫn coi phượng đồng là chỗ nêu quì xuống mà thờ-lạy ;
- Đạo ấy cũng có nhiều kỳ kiêng ăn để được phúc ;
- Đạo ấy cũng có nhiều ngày lê, và đã làm phiền-phức bội phần.

Khi thành-phố Ba-by-lôn bị hủy-phá và mất sự trọng-thể của mình, thì các thầy tể-lễ đã chạy trốn về phương đông Á-châu, đến nước Tây-tạng họ tự-lập mình lên, rồi dần dần các ý của đạo ấy nhập vào các đạo khác trong cả Đông-Phương.

Còn một nửa các thầy tể-lễ khác đã chạy trốn đến thành-phố Bẹt-gam và lập đạo Ba-by-lôn tại đó, nhất là thờ lạy các quỉ, và giữ các lễ bí-mật. Xem Khải 2:13, 14). Khi thành Rô-ma trở nên cao-trọng nhất trong thế-gian thì các thầy của đạo Ba-by-lôn bỏ Bẹt gam đến Rô-ma, và tự lập tại đó.

Vài đời sau, các hoàng-đế Rô-ma nhập vào đạo ấy, và nhận chức-vụ làm thầy thượng-phẩm của đạo bí-mật ấy.

Trong Khải-huyền 17:5, theo tiếng Gờ-rếc, thì tên của Ba-by-lôn là :

« BÍ-MẬT, BA-BY-LÔN LỚN, MẸ HẾT CẢ KẺ TÀ-DÂM VÀ GHÈ-GÓM CỦA THẾ-GIAN. »

Vì vậy, nên đến đời Tân-Ước, các hoàng-đế Rô-ma rất ghen-ghét các Tin-Lành vì Tin-Lành trái ý và không hiệp với đạo Ba-by-lôn.

17. Đến năm 310, hoàng-đế Constantin nước Rô-ma xưng minh được cứu nhờ một chiêm-bao lạ. — Đến năm 312, vua này đã cấm bắt-bớ và rất sốt-sáng mà lập lên Hội-Thánh. Đến năm 320, vua ấy đặt mình làm giám-mục của Rô-ma! Vậy vua ấy có ba chức-vụ : 1) làm vua ; 2) làm thầy thượng-phẩm của đạo Ba-by-lôn ; 3) làm giám-inục của Hội-Thánh.

18. Hội-Thánh tại Rô-ma thấy mình ở trong địa-vị rất sung-sướng, đã trở nên giàu-có thì dần dần mất sự tinh-sạch, thêm sự tôn-trọng cho các chức-viên và cất sự hầu việc Chúa khỏi các tín-đồ thường. Dần dần đạo Ba-by-lôn lấn vào mấy đạo-lý của các Tin-lành, đến nỗi năm 500 hoặc 600 thì các đều đó và đạo Ba-by-lôn gần hiệp làm một !

19. Các giám-mục thành Constantinople không chịu phục các giám-mục của Rô-ma, bèn chia rẽ, và lập lên hội Gờ-rếc. — Sau sinh ra đánh nhau, vì cả hai hội đều nhờ thế-lực mà giải-quyết các vấn-dề thiêng-liêng.

Hội Gò-rếc càng bành-trướng trong cả phía đông Âu-Châu, và khắp nước Nga.

Hội này lui về đạo, vì hay dùng hình-tượng và cất sự hầu việc Chúa khỏi tay các tín-đồ thường và thêm sự cao-trọng cho các chức-viên. Những khi giữ lễ, hội ấy cũng dùng các áo lịch-sự quá. Ít khi họ đọc Kinh-Thánh, vậy đời thiêng-liêng của cả Hội ấy kém nhiều. Có một điều lạ, tức là họ buộc các ông cố phải lấy vợ; nếu vợ chết, thì mất chức-vụ. (Có lẽ vì họ sai về I Tim. 3:3).

20. Trong xứ E-díp-tô, các ông giám-mục lập lên một Hội-Thánh riêng cũng không phục các giám-mục Rô-ma : Hội này tên là « Eglise Coptique », tức là **Hội-Thánh của người Cô-pơ-tic.** — Hội này ban đầu là thánh-khiết và xứng-đáng; nhưng về sau thêm sự tôn-vinh quá lẽ cho các chức-viên, cũng có lập nhiều nhà tu, và không học Kinh-Thánh nhiều. Dù Hội này đã tràn ra khắp cả phía bắc Phi-châu (Egypte, Tripoli, Ma-roc, Algers, vân vân) nhưng dần dần mất sự thánh-sạch, và không có thể đứng vững: độ chừng năm 660-670, thì các cơ-binh của đạo Hồi-Hồi đã hủy-diệt chín phần mười Hội Tin-Lành tại phương bắc Phi-châu. Tuy có tai-nạn ghê-gớm, nhưng cũng có một số rất ít người trung-tín, cứ theo các thói-quen của Hội Cô-Pơ-tic.

Các thói-quen ấy khác với của Hội-Thánh chúng ta lắm! Mỗi ngày chủ-nhật, khi họ nhóm-hop trong các nhà thờ, thì phải giảng hơn 3 giờ đồng hồ, và các ngày lễ thì phải giảng tới sáu tiếng đồng-hồ. Trong các nhà thờ tại Egypte không có cái ghế nào, (theo mẫu đền-thờ của Sa-lô-môn và đền tạm của Mô-se), Người ta không dám ngồi nghỉ trong nhà của Đức Chúa Trời, vậy họ đứng trong suốt buổi giảng; mỗi người có một đôi gậy để đỡ mình như người què, trong khi đứng. Thật sốt sắng lắm mà thờ-lạy Chúa! Hiện còn độ-chừng 100.000 người theo đạo đó trong E-díp-tô.

21. Cũng có một hội nữa là Hội Ne-sơ-tô-ri-an — Hội này đã giảng các Tin-Lành rất sốt-sắng, có vô-số người vui lòng chịu chết vì cớ Chúa. Hội này tự lập tại Mê-sô-pô-ta-mi, và họ đi giảng trong khắp cả châu Á.

Có lịch-sử cũng nói rằng người Chàm (Trung-kỳ) đời xưa đã có dịp-tiện nghe các tin-lành, nhờ Hội Ne-so-tô-ri-an. Có lẽ lồ-tiên người Annam cũng được nghe.

Hội này lớn lên vào khoảng năm 300 và tràn ra nhiều nơi. Hội Nê-so-tô-ri-an đã được nước Trung-Hoa tiếp-dãi, và được thế-lực rất lớn trong mấy đời vua; hiện nay còn có nhiều bia đá khắc rõ về các Tin-Lành. Chỉ một chỗ mà có tới 610 cái mộ-chí của các người tin-đồ chết chôn trong nghĩa-địa tại thành Pish-pek, xứ Mongolie (phương bắc Trung-Hoa). Hết cả các bia này là hơn chín trăm năm về trước.

Hội này rất chăm-chỉ giữ lề-thật, cũng nói nhiều lời thiêng-liêng lắm; thí-dụ trong một cái mộ-chí có đề: « Đây là mồ Pa-sao, mục đích của tôi là làm sáng danh Đức Chúa Jésus, là Đấng cứu-chuộc tôi. »

Lại một cái nữa đề rằng: « Đây là mộ trưởng-lão Sab-ri-sô, một cụ trọn-vẹn, đã hầu việc Chúa rất sốt-sắng ». Hội này vẫn ghét hình-tượng, không chịu người ta uống rượu hoặc phạm tội tà-dâm, ăn cắp, vân-vân. Ai nấy cũng phải làm việc, không được lười-biếng, họ cũng dịch hết cả Kinh-Thánh, và ai cũng đọc.

Nhưng về sau, tội thay cho Hội này, đã cậy thế-lực quá, và cũng hiệp với nhiều đều trong các đạo khác, dần dần cũng bớt sự học Kinh-Thánh, và thêm sự cao-trọng cho các ông cố; như thế, đời thiêng-liêng hội ấy kém dần và không xứng-đáng: Chúa không gìn-giữ nữa, và vì có ấy, tất cả Hội Nê-so-tô-ri-an bị tiêu-diệt; trong cả nước Trung-hoa không còn một người nào. Vào khoảng năm 1500, hết cả người tin-đồ bị giết hoặc vào các đạo khác trong nước Trung-hoa.

Hiện nay tại Ấn-độ còn ước-chừng 100.000 người tin-đồ thuộc về Hội này, và mấy vạn người trong xứ Kurdistan.

22. Vào khoảng năm 700, có một Hội xưng minh là nước của Đức Chúa Trời, và ai không nhập vào thì phải xuống địa-ngục! Mục-dich Hội này là cai-trị cả thế-gian; bởi các mưu-kế, các thế-lực, và các đạo-binh, đã trở nên rất giàu-có và trọng-thể.

Họ đặt tên mình là hội của thế-gian.

Đạo này không cho người ta đọc Kinh-Thánh ; nhiều chức-viên đã chủ ý thiêu-đốt mọi quyền Kinh Thánh trong thế-gian. Người nào có một phần của Kinh-Thánh, thì bị bắt bớ, bị giết một cách rất đau-dớn, giống như nước Rô-ma đài trước đã làm !

Hội này cũng như đạo Ba-by-lôn, đốt nến cho kẻ chết ; thờ lậy vong-linh, dạy rằng mình được cứu bởi công-việc mình ; sau khi qua đời, sẽ bị bỏ xuống địa-ngục và khi nào bà-con mình trả tiền cho các ông cầm-quyền để cầu-nguyện các thánh-vong, thì sẽ được ra, vì họ mở cửa địa-ngục, cho linh-hồn ra. Hội này có khi thay đổi các lối này một ít, nhưng phần nhiều giống nhau trong khắp thế-gian.

Hội này đã cai-trị nhiều nước trong Âu-châu, và mọi thứ tội lỗi tràn ra ; ai muốn giết người, thì chỉ trả cho các chức-viên ba bốn chục bạc, là đủ ! Trong lược-sử này không thể nào kể được các thứ tội-lỗi gian-dâm trong thời kỳ đó.

Thật là *THỜI-KỲ TỐI-TẮM*.

Các lịch-sử có chép rằng chính hội ấy đã giết chết hơn năm mươi triệu người vì cớ họ không hiệp ý đạo ấy, và cứ gìn-giữ lẽ thật trong Kinh-Thánh. 50.000.000 người thuộc Hội-Thánh bị giết vì danh của Đức Chúa Jésus Khải 7: 9, 14.

Thật là *THỜI-KỲ TỐI-TẮM* !

23. Hội-Thánh kín-giấu. — Trong thời-kỳ tối-tăm dù cả thế-gian ghen ghét bắt-bớ và chống-cự, nhưng trong nước nào cũng có Hội-Thánh của Chúa, một số người phải ẩn mình ở ngoài đồng vắng, trên núi, ở trong hang đá, hoặc trong các rừng, trốn khỏi sự chết. Trong cả lịch-sử từ buổi sáng-thế đến tận-thế, không có hội nào có thể so-sánh với hội này ; chắc khi chúng ta ở trên trời, thì chúng ta sẽ nghe hết cả sự đau-dớn của các người tin-đò, và chúng ta sẽ kính-mến họ vô-cùng. Trong nước Anh, nước Ecosse, nước Pháp, nước Y-tali, và khắp cả đều có Hội-Thánh, hoặc tên là « Huguenots », hoặc « Waldenses », hoặc « Alberginses », hoặc « Cove-

nanter » v. v. tất cả là căn-nguyên của Hội Tin-lành ngày nay, đã rất vui mà mua Kinh-Thánh bằng huyết của mình, để truyền cho con-cái thiêng-liêng, là chúng ta. Thật chẳng có thể đủ lời khen ngợi Hội-Thánh kín-giấu của Thời-kỳ Tối-tăm !

Các Hội-Thánh ấy không được gì vể-vang của thế-gian nhưng được Chúa mến-giấu khỏi bị hủy-diệt tất cả : (hãy xem Heb. 11 : 36-38. Thi. 27 : 5; 32: 7; 37 : 40, và 83 : 3. Khải 6 : 9-11 ; 7: 14 và 3 : 10).

24. Vào khoảng năm 1356, ông Wycliffe bắt đầu đem sự sáng cho nước Anh. — Ông Wycliffe (Ôi-cơ-li-phơ) là người thứ nhất dịch Kinh-Thánh ra tiếng Anh cho nhân-dân đọc. Người ta đặt tên ông này là « Sao Mai » của cuộc cải-chánh. Một lời của ông là :

« Mục-đich tôi, nhờ ân-diền Chúa, là cho mọi đứa con trai làm ruộng có thể đọc Kinh-Thánh ». Cảm tạ Chúa, ít lâu về sau, tại nước Anh đã thấy mục-đich này được trọng-vẹn !

25. Vào khoảng năm 1519, ông Martin Luther (Lu-te) dấy lên, chống-cự các thói xấu trong một đạo, và đứng đầu trong cuộc Cải-chính.

Nhờ ông Lu-te và vô số người kế-tiếp, đạo ấy đã mất quyền-thể trong nhiều xứ về phương Bắc Âu-châu. Thời-kỳ đó người ta bắt đầu dùng chữ « protestant » ; ý-nghĩa chữ đó là « không chịu, không hiệp-ý và phải chống-cự ». Trong cả Âu-châu mọi người chống-cự, không chịu phục các thói quen của đạo khác thì nhận tên là « Protestant » (Pờ-rô-tê-sơ-tăng).

Vô-số người protestant hoặc bị giết chết, hoặc bị đốt, hoặc chịu nhiều đều đau-đớn khác, vì cớ lẽ thật.

26. Hội « Protestant » và một Hội khác đã đánh nhau nhiều lần. — Khi nào tin-đồ cậy sức-mạnh của xác-tiết, và thế lực của đạo-binh hơn sự nhờ-cậy Đức Chúa Trời, thì họ đã dùng gươm-giáo. Hãy xem II Tim 2 : 24. Tit. 3 : 2. Mát. 26 : 51-54. Giăng 18 : 36.

27. Hồi đó người ta chế tạo máy in sách; quyền sách in trước nhứt và xuất-bản nhiều nhứt là Kinh-Thánh. — Người ta phải giấu các nhà in, nhưng cứ xuất-bản Kinh-Thánh. Được ít lâu thì có sự bình-yên, và vào khoảng năm 1750, khắp cả Âu-châu và Bắc Mỹ-châu, ai nấy đều được mua Kinh-Thánh, không sợ gì nữa.

28. Khởi sự các Mẫu-hội giảng-đạo. — Khi người ta xem-xét Kinh-Thánh kỹ càng thì biết bồn-phận mình đối với Đức Chúa Trời, và thấy rằng mình cũng có bồn-phận đối với loài người nữa. Vậy, khi sự giao-thông đã mở-mang nhiều, những tin-đồ trong Âu-châu và Mỹ-châu bắt đầu suy-nghĩ về các dân cách xa, chưa từng được nghe các Tin-Lành. (Châm. 24: 11, 12. Mác 16: 15, 16).

Vào khoảng năm 1721, có một Mẫu-hội giảng các Tin-Lành rất lớn và rất thiêng-liêng, tên là « Moravien » (Mo-ra-vi-ang). Có chép rằng hơn năm nghìn người đã chịu chết vì cớ giảng Tin-Lành những chỗ rất nguy-hiểm trong khắp thế-gian. Có khi họ tự bán mình làm tôi-mọi cho người ác tại các cù-lao, Mỹ-châu về phía Nam, để có dịp tiện mà gặp những tôi-mọi Phi-châu trong các đồn-diền lớn, vì các tôi-mọi đó không thể có dịp tiện nào khác mà nghe về Chúa. Làm tôi-mọi như thế, phần nhiều người giảng đạo bị các chủ rất gian-ác đánh đập và có khi giết chết nữa. Khi một người chết, thi lập-tức có người khác dâng mình đi đến chỗ đó mà kế-tiếp việc ấy ! Những người trong Mẫu-hội ấy phần nhiều là sang-trọng, thuộc về gia-dình giàu-có, nhưng bằng lòng bỏ hết cả vì cớ danh Chúa. Mẫu-hội này vẫn chọn chỗ rất khó mà hầu việc Chúa, các chỗ mà người khác không muốn đi; họ hết sức trốn-tránh sự lịch-sự của đời này.

Hiện còn có Hội này đi khắp các nơi rất khó mà giảng, nhưng họ thật nhu-mì, đến nỗi chúng ta chỉ nghe ít về những việc họ đang làm.

Câu gốc của Mẫu-hội ấy là : « Con Chiên Con của chúng ta đã thắng ! Chúng ta hãy theo Ngài ! » « Les Missions

moraves sont quelques choses comme un miracle dans l'histoire du monde. » (Henri Ussing).

Mẫu-hội giảng các Tin-Lành lớn nhất trong thế-gian hiện nay mà sống bởi đức-tín là « China Inland Mission ». Hội này chẳng bao giờ xin tiền, quyên tiền, hoặc nói đến sự thiếu-thốn. Hội này thật sống bởi đức-tín, và vì cớ đó, Chúa ban phúc rất nhiều, nên Hội ấy vẫn thừa tiền, chẳng bao giờ thiếu !

Hiện nay Hội này có hơn 1300 ông bà Mục-sư Anh và Mỹ đang giảng các Tin-Lành tại nước Tàu, cũng có hơn một vạn Mục-sư và thầy-giảng Tàu ; hết cả sống bằng đức-tín, nếu không thì không được phép hầu việc Chúa trong Hội ấy. Hội này rất chăm-chỉ mà dạy người ta học Kinh-Thánh và theo lệnh của Chúa, cách sốt-sắng. Hơn một trăm người Anh và Mỹ trong Hội này đã chịu chết tại Trung-Hoa vì cớ danh Chúa. Hội này được lập lên là nhờ ông Hudson Taylor, (Hồ-d-son Tê-lơ) năm 1865.

Trong xứ Đông-Pháp của chúng ta chỉ có một Mẫu-hội giảng các Tin-Lành, tên là « Mission Evangélique », hoặc « Hội Tin-Lành Đông-Pháp ». Hội này được lập lên năm 1888, bởi ông Simpson (Sim-sơn), một thánh-đồ có danh tiếng. Chắc không cần thuật gì về Hội này, vì ai nấy đã rõ về công việc Chúa ở đây.

Cũng có mấy trăm Mẫu-hội giảng đạo của « Hội Protestant », và phần nhiều là xứng-đáng, không thể nào kể hết được.

Thời-kỳ này thật là THỜI-KỲ GIÁNG ĐẠO.

Đức Chúa Jésus đã phán rằng khi Ngài sắp tái-lâm, thì sẽ có Tin-Lành giảng khắp thế-gian. (Mat. 28: 19. Khải 5: 9 và 7: 9).

Khi nào giảng cho hết các chi-phái được nghe, thì « sự cuối cùng sẽ đến ». (Mat. 24: 14).

29. **Sự lui đi về đạo gần đến.** — Kinh-Thánh làm chứng rõ-ràng về các ngày sau rốt: khi Chúa sắp trở về đây, thì sẽ có sự thối-lui về đạo rất lớn và rất nguy-hiểm. (II Te 2: 1-3, II Phi 3: 3, 4, Giu-đe 8, 11-16, 4

I Tim. 4 : 1-3 và II Tim. 3 : 1-3 và II Tim. 3 : 1-5, II Te. 2 : 3). Chắc chúng ta đã tới hồi buồn-bã này rồi. Lắm người trong khắp cả Âu-châu và Mỹ-châu xưng mình thuộc về Hội Tin-Lành, nhưng không chịu phục Chúa đâu. Họ lấy tên là « Moderniste », tức là theo ý tưởng mới, nhưng họ thật không theo ý mới nào ; trái lại họ theo « con đường của Ca-in », là « moderniste » thứ nhất (Giu-de 11). Ca-in tưởng không cần đỗ huyết mà được tha, vì có lẽ khoe mình không phạm nhiều tội. Đức Chúa Trời đã bảo rằng người ta chết vì tội mới được tha bởi một Đấng hi-sinh thay cho họ đáng. Nhưng Ca-in không tin lời của Chúa, như người « moderniste » không tin Kinh-Thánh. (II Phi. 2 : 1). Đã có lầm tiên-tri giả và kẻ bỏ các Tin-Lành từ ban đầu, theo Công 20 : 29, 30. Mat 7 : 15. Gal. 2 : 4. I Giăng 2 : 18, 19, và 4 : 1-3. II Phi 2 : 1 Mat. 24 : 11, 24. Nhưng sự lui về đạo hiện nay là nguy nhất.

Cũng có một hội nói rằng phải trở nên như người Giuđa, giữ mấy lễ của Cựu-ước, giữ ngày thứ bảy và không tin các sách Ga-la-ti, Rô-ma, È-phê sô, v. v. (Col. 2 : 16),

30. Đã có lầm Christ giả, nhưng hầu có một Christ giả nữa, lớn nhất. — Đối với hội Moderniste, nó sẽ tự xưng mình là « Hoa-quả cực-hảo » của loài người, đối với đạo Hồi-hồi, nó sẽ xưng mình là Ma-hô-mét (kẻ lập đạo ấy) từ sự chết sống lại. Đối với đạo Phật, sẽ xưng mình là Phật tái-sinh. Đối với người Giuđa sẽ xưng mình là Đấng Christ thật và đối với nhiều người, nó sẽ xưng mình là Đức Chúa Jêsus ; nhưng kẻ ấy KHÔNG CÓ VẾT ĐỊNH Ở BÀN TAY MÌNH, nên ai học Kinh-Thánh sẽ không bị lừa dối. Sự lui đi về đạo hiện nay đang sắm sẵn con đường cho Christ-giả ấy.

Khi kẻ ấy thấy mình đã được quyền-phép trên cả thế-gian, thì nó sẽ trở nên hung-ác, và bắt-bớ hết cả các người không chịu thờ-lạy hình-tượng nó. (Nó sẽ giúp-đỗ người Giuđa cất lại một đền-thờ tại Giê-ru-sa-lem, nhưng về sau sẽ đặt hình-tượng mình ở nơi chí-thánh, để được thế-gian thờ-lạy. II T.2 : 1-12, Khải 13:1-8, Dân 7:8-26, v. v.).

Christ-giả ấy sẽ bị xô xuống địa-ngục khi Đức Chúa Jêsus tái-lâm. II Te. 2: 8 và 1: 7-10; Khải 19: 11-21, v. v. . .

31. Thời-kỳ đó là thời-kỳ của sự thử-thách kinh-khổng nhất trong cả lịch-sử thế-gian. — Mat. 24: 15-25, Esai 24: 1-23 (Khải 3: 10) vân vân.

32. Các lời tiên-trí về Hội-Thánh chỉ là lịch-sử được chép trước. — Vậy phải lược qua lịch-sử Hội Thánh từ khi Đức Chúa Jêsus tái-lâm cho đến cuối-cùng các thời-đại :

Đức Chúa Jêsus sẽ về thế-gian này, ngừng lại trong khoảng-không, và cả Hội-Thánh sẽ được cất lên gấp Ngài ở đó. (Hãy xem I Te. 4: 16-18, I Cor. 15: 51-52, vân vân).

Từ đó, Hội-Thánh sẽ ở cùng Chúa luôn luôn, có sự giao-thông trọn-vẹn với Ngài, đối-diện với Ngài, khoái-lạc vô-cùng.

Về sau, Ngài sẽ xuống thế-gian, và Hội-Thánh cùng Ngài, sẽ cai-trị muôn vật trong một nghìn năm bình-yên và thịnh-vượng. Ma-quỉ sẽ bị xiềng-xích ở dưới âm-phủ (Khải 20: 1-6). Sau một nghìn năm ma-quỉ được tha một chút, sẽ kéo cả thiên-hạ loạn-nghịch cùng Đức Chúa Jêsus và Hội-Thánh.

Nhưng lúc đó Đức Chúa Cha sẽ đồ ra cơn thịnh-nộ rất kinh-khiếp của Ngài, hủy-diệt cả quả đất này, và gọi mọi người từ sự chết sống lại, để đứng lên trước Tòa Án Trắng và Lớn của Đức Chúa Jêsus. Hội-Thánh sẽ cùng Đức Chúa Jêsus đoán-xét mọi người, từ buổi sáng thế đến tận-thế. Kẻ gian-ác sẽ bị bỏ xuống địa-ngục đời đời vô cùng, và ai có tên biên vào sách sự sống của Đức Chúa Jêsus sẽ được vào nước thiêng-dàng. Các việc này được chép rõ ràng trong Khải-huyền 20; (II Phi. 3: 13). Về sau, sẽ có trời mới, đất mới và chắc cũng có vô số cảnh vật rất đẹp và đều rất hay mà hiện nay chúng ta không hiểu được. Hội-Thánh sẽ cùng chung với Đức Chúa Jêsus cai-trị muôn vật đời đời vô-cùng, một cách vui-mừng, vượt qua trí khôn của người ta. Khải 3: 21; 2: 26, 27; 21: 5-22: 5, Đan 7: 18, 22, 28, vân vân.

Các câu hỏi về Lịch-sử Hội-Thánh

1. Hội-Thánh là gì?

- Tội-lỗi của chúng ta được xóa bởi gì?
- Tại sao Hội-Thánh như một thân-thể?
- Hội-Thánh là những người được chọn từ nước nào?

2. Có phải Hội-Thánh là một Hội mới lập lên, hay là một ý mới của Đức Chúa Trời?

- Xin chỉ và đánh dấu các chữ trong È-phê-sô đoạn 1 và 2, nói về sự biết trước và sự định trước của Đức Chúa Trời về chúng ta.
- Xin tìm mấy câu nữa nói về Ngài biết trước về Hội-Thánh.

3. Trong đời Cứu-Uớc, Hội-Thánh có được bày-tỏ ra rõ-ràng, không?

4. Hội-Thánh được bày-tỏ ra khi nào?

- Lần đầu có chữ « Hội-Thánh » chép trong Kinh-Thánh là ở đâu?

5. Sinh-nhật của Hội-Thánh là ngày nào?

- Sao các tin-đồ sau ngày đó lại khác với các tin-đồ về trước?
- Bởi Ai có sự hiệp làm một trong Hội-Thánh?

6. Hội-Thánh mới lập lên có những người nào? (Giu-da hay ngoại-quốc)

7. Xin tóm lại chương-trình của Đức Chúa Jêsus theo Công. 1: 8.

8. Ai là sứ-dồ đã « mở cửa » cho người ngoại-quốc vào Hội-Thánh?

- Xin đọc Công. 11: 18.

9. Ai là sứ-dồ đã được chức-vụ mở rộng cửa Hội-Thánh cho người ngoại-quốc vào?

- Xin tìm mấy câu Kinh-Thánh nói về việc này.

10. Tại sao các tín-đồ không ở luôn thành Giê-ru-sa-lem ?

— Xin tóm lại tùy sức nhớ các cuộc hành-trình của các sứ-đồ.

11. Ai sửa-soạn người để nhận chức-vụ ?

— Hội-Thánh làm thế nào mà phong chức cho các chức-viên ?

— Hội-Thánh đầu tiên có được tự-do trong công việc của Chúa không, hay bị luật-pháp của các chức-viên lập lén bó-buộc ?

12. Ông Phao-lô được Đức Thánh-Linh soi-dẫn đi lập lén gì ?

— Trong các thói quen và phong-lê, có gì là cốt yếu ?

13. Ban đâu, các chức-viên trong các thành-phố đã vâng-phục ông giám-mục nào ?

— Khi thành Giê-ru-sa-lem bị hủy-phá, thì các chức-viên trong các thành thị đã tự lập mình lên như gì ?

— Đức Chúa Jêsus có chịu những sự kiêu-ngạo trong Hội-Thánh, không ?

— Nếu không, thì Ngài cho phép ma-quỉ làm gì ?

**14. Thành giê-ru-sa-lem bị hủy-phá năm nào ?
Bởi ai ?**

— Từ đó, người Giu-đa có được phép về quê-hương minh, không ?

— Họ bị ai bắt-bớ ?

— Theo Lu-ca 21 : 24, thì thành Giê-ru-sa-lem bị đạp dưới chân các người ngoại-quốc cho đến khi nào ?

15. Có sự bắt-bớ rất lớn trên Hội-Thánh tại Âu-châu trong bao nhiêu năm ?

— Các hoàng-đế Rô-ma bắt-bớ Hội-Thánh, thì Hội-Thánh có bị tiêu-diệt không ?

— Xin đọc một câu tục-ngữ rất cổ về điều này.

16. Xin lược-thuật về đạo của thành Ba-by-lôn.
- Tại sao đạo Ba-by-lôn thành ra của nước Rô-ma ?
 - Tại sao đạo Ba-by-lôn cũng lấn vào đạo Phật ?
 - Các hoàng-đế Rô-ma có chức-vụ gì trong đạo Ba-by-lôn ?
17. Năm 310 có việc gì lạ trong đời của hoàng-đế Rô-ma ?
- Hoàng-đế ấy tên là gì ?
 - Khi đã được cứu thì hoàng-đế Constantin lập mình làm gì trong Hội-Thánh ?
 - Xin tóm lại ba chức-vụ của các vua nước Rô-ma.
18. Hội-Thánh tại thành Rô-ma ở vào địa-vị sung-sướng thì có nguy-hiểm không ?
- Vì sự giàu-có và thế lực, Hội ấy dần dần mất gì ?
19. Thành-phố Constantinople (kinh-đô nước Byzantium, rất lớn) có chịu phục các giám-mục tại Rô-ma, không ?
- Hội lập lên tại Constantinople tên là gì ?
 - Hội Gò-réc lan ra về phía nào ?
 - Xin lược-thuật về đạo của Hội Gò-réc.
20. Trong xứ Ê-díp-tô, cũng có một Hội Thánh khác, tên là gì ?
- Ban đầu Hội này có thiêng-liêng, không ?
 - Hội này bị hình-phạt bởi người thuộc về đạo nào ?
 - Nay còn có người thuộc về Hội ấy, không ?
21. Hội Ne-sơ-tô-ri-an được lập lên ở đâu ?
- Hội này lan ra về phía nào ?
 - Hội này có sang tới Trung-hoa, không ?
 - Ban đầu Hội này có tốt-lành, không ?
 - Vì cớ gì Hội này lui, mất sự thánh-sạch, và phải bị hình-phạt ?
 - Nay còn có người thuộc về Hội Ne-sơ-tô-ri-an không ?

22. Một Hội xưng mình là nước của Đức Chúa Trời năm nào ?

- Mục-đích Hội đó là gì ?
- Trong THỜI-KỲ TỐI-TĂM, độ chừng bao nhiêu tín đồ bị giết chết ?
- Xin lược-thuật về lẽ đạo của Hội Rô-ma.

23. Trong thời-kỳ tối-tăm, có ai cứ trung-tín cho đến chết, không ?

- Những người hết lòng giữ và đọc Kinh-Thánh phải chịu gì ?
- Xin kể tên các Hội-Thánh trong THỜI-KỲ TỐI-TĂM đó.
- Sao gọi các Hội-Thánh ấy là « Hội-Thánh kín-giấu ».

24. Người ta gọi ông Wycliffe là gì ?

- Mục-đích của ông Wycliffe là gì ?
- Mục đích của ông đã được đạt tới trong nước Anh rồi, không ?

25. Vào khoảng năm 1519 thì có một ông dậy lên, đứng đầu trong cuộc Đại Cải-Cách, tên là gì ?

- Chữ « protestant » có ý-nghĩa gì ?

26. Hội-Thánh của Chúa có nên vì cớ mục-đích thiêng-liêng mà đánh trận, không ?

27. Quyển sách nào đã được in trước nhất và xuất bản rất nhiều ?

28. Khi Hội-Thánh đọc đến Kinh-Thánh thì thấy bỗn-phận mình đối với người ngoại là thế nào ?

- Nếu ta đã được cứu, nhưng lười-biếng, không hết sức giúp cho người khác được cứu, thì ta sẽ ra thế nào ?
- Châm-ngôn 24 : 11, 12 nói gì về vấn-đề này ?
- Xin đọc lời cuối-cùng của Đức Chúa Jésus về điều này, trước khi Ngài lên trời.
- Xin lược-thuật tùy sức nhớ về các Mẫu-hội giảng đạo trong thế-gian.
- Ta có thể gọi thời-kỳ này là thời-kỳ gì ?

29. Kinh Thánh nói rằng trong những ngày sau rốt sẽ có một điều rất buồn xảy ra. Điều ấy là gì ?

— Chữ « moderniste » có ý nghĩa gì ?

— Ai là moderniste thứ nhứt, mà không tin lời của Chúa ?

— Hội Ngày Thứ Bảy muốn bỏ các sách nào trong Kinh-Thánh ?

30. Khi Christ giả hiện ra, thì ai sẽ bị lừa-dối ?

— Sao người đọc Kinh-Thánh không bị lừa dối ?

31. Khi Christ giả thấy rằng có một số người Giuda trung tín với Cựu-Uớc, không chịu thờ tượng mình thì nó sẽ làm gì ?

— Christ-giả sẽ đối với người tin Kinh-Thánh thế nào ?

— Thời-kỳ đó là thời-kỳ gì ?

32. Khi Đức Chúa Jésus trở về thế-gian, thì Hội-Thánh sẽ nghe tiếng nào ?

— Hội-Thánh sẽ được lên đâu, và gặp Ai ?

— Khi Ngài xuống thế-gian, thì Hội-Thánh sẽ làm gì với Ngài ?

— Đức Chúa Jésus sẽ cùng Hội-Thánh cai-trị thế-gian một nghìn năm, như thế có vui, không ?

— Một nghìn năm ấy mãn, thế-gian sẽ tiếp-rước ai, vâng-phục ai ?

— Khi Hổng Thượng-Đế đồ con thanh-nô Ngài trên loài người bội-nghịch, thì Hội-Thánh sẽ ở đâu ?

— Khi Đức Chúa Jésus ngồi trên Ngôi Trắng mà đoán-xét muôn dân, thì Hội-Thánh sẽ ở đâu ? (Khải 3: 21).

— Xin tìm mấy câu Kinh-Thánh nói về sự khoái-lạc trọn-vẹn của Hội-Thánh vĩnh-viễn đời đời.

IMP. G. TAUPIN & Cie — HANOI

tirage : 200 exemplaires